
CÂMPURILE MAGNETICE în mașini electrice

Elemente de bază

Solenatia in masini electrice

Câmpul magnetic în mașini electrice poate fi produs de:

- înfășurări parcurse de curenți,
- magneți permanenți

Solenatia :
$$F = w_{ef} \cdot i = \mathfrak{R} \cdot \Phi$$

w_{ef} numărul de spire efective ale înfășurării,
 i curentul prin înfășurare

Valoarea maximă în cazul înfășurării:
$$F_m = w_{ef} \cdot I_{max}$$

Valoarea maximă a solenației magnetului permanent
$$F_m = l_{MP} \cdot H_c$$

l_{MP} lungimea magnetului permanent

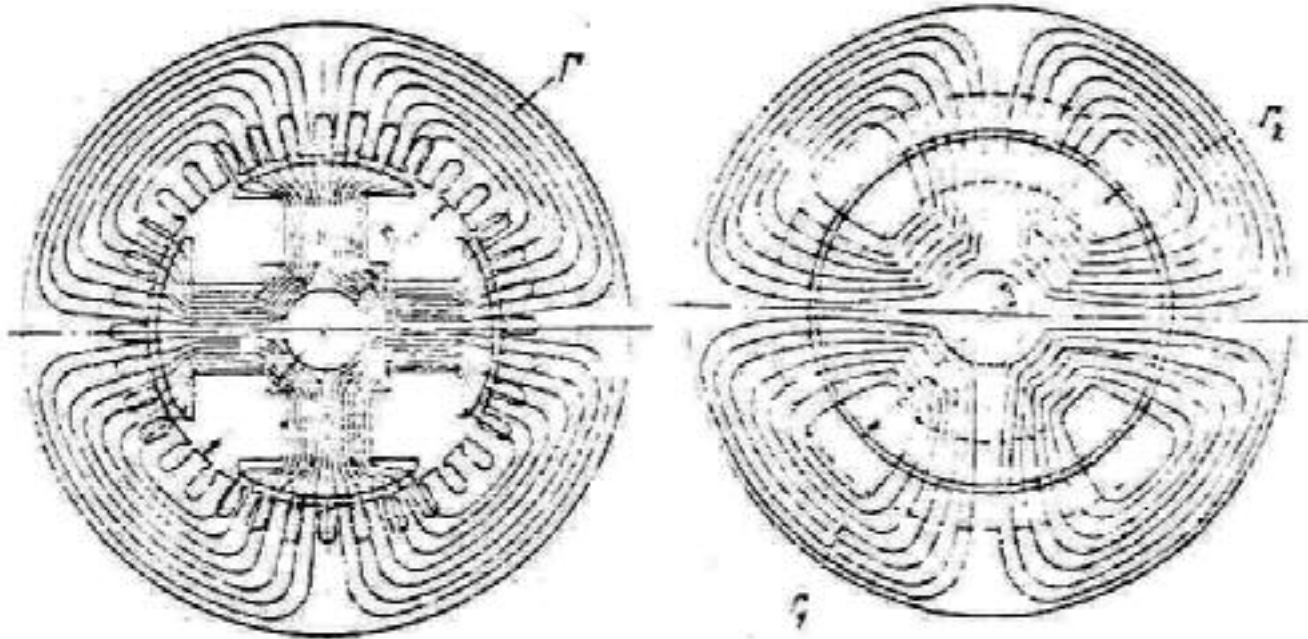
H_c câmpul coercitiv al magnetului.

Clasificare

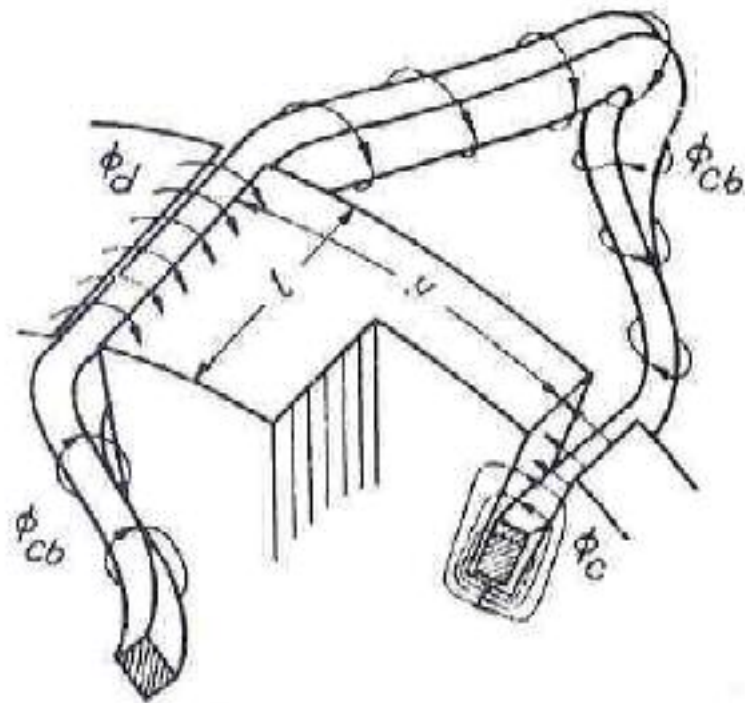
- Clasificare :
- **câmp util**, traversează întrefierul, înlanțuie ambele înfășurări ale mașinii,
  - **câmp de dispersie** sau de scăpări, care înlanțuie o singură înfășurare

Liniile câmpului util.

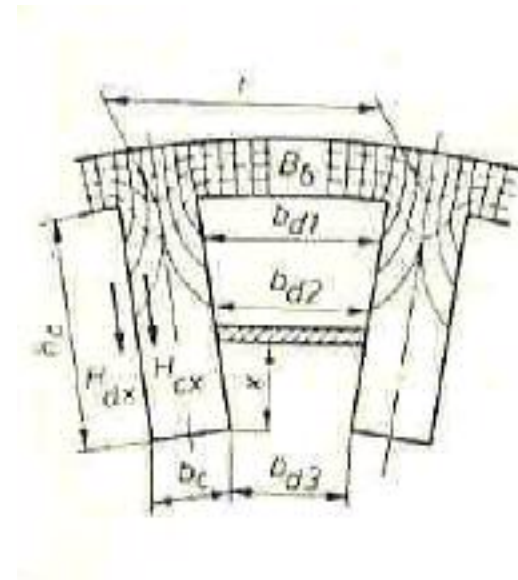

Clasificare

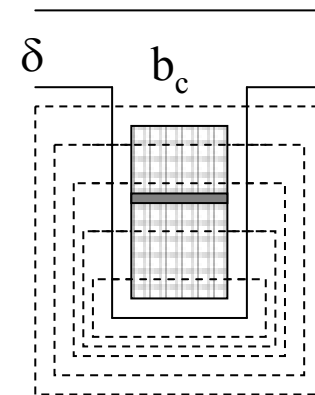
- câmp de dispersie sau de scăpări,

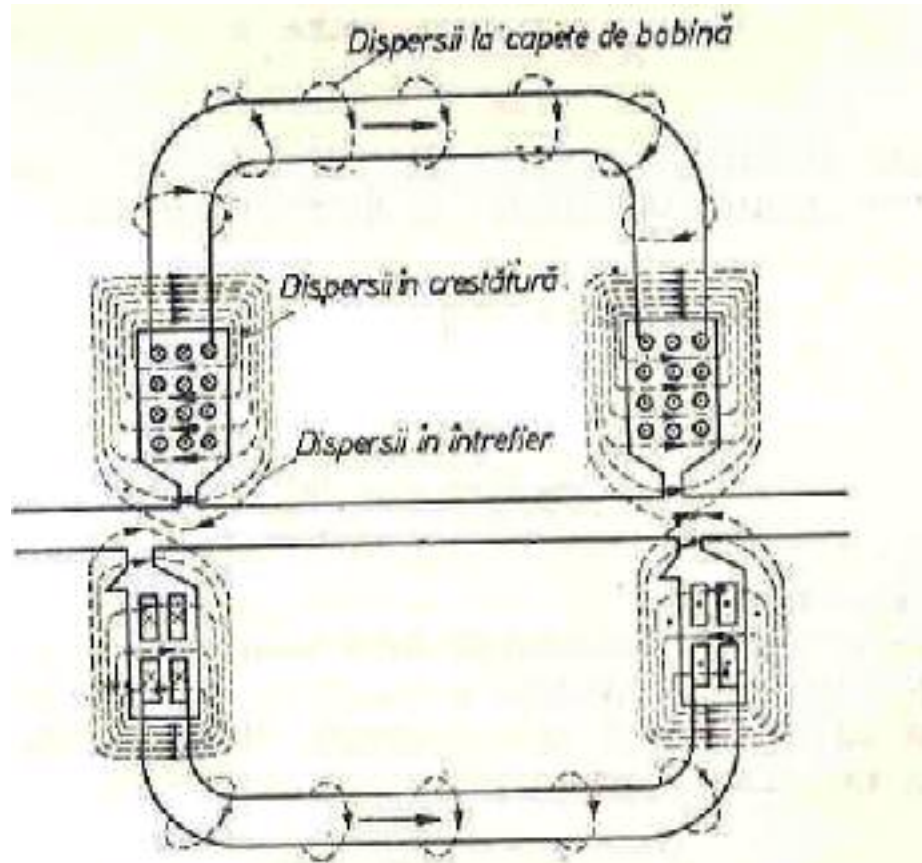
În crestătura
fără curent

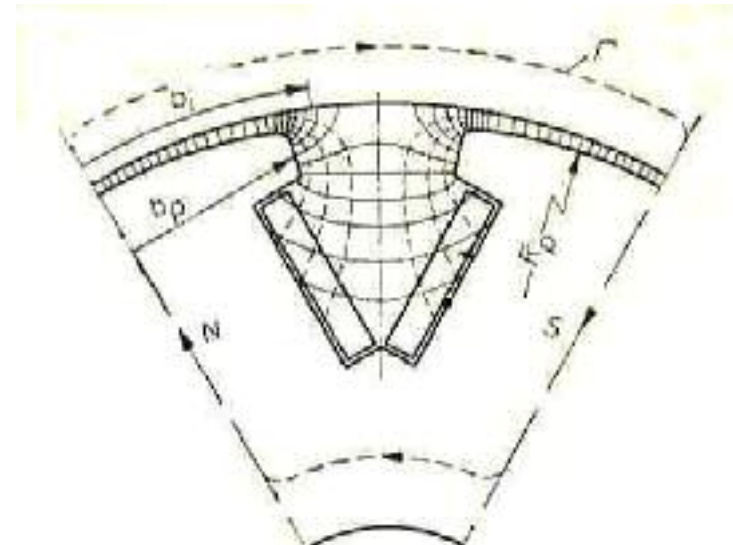
In crestătura - Φ_c
având curent

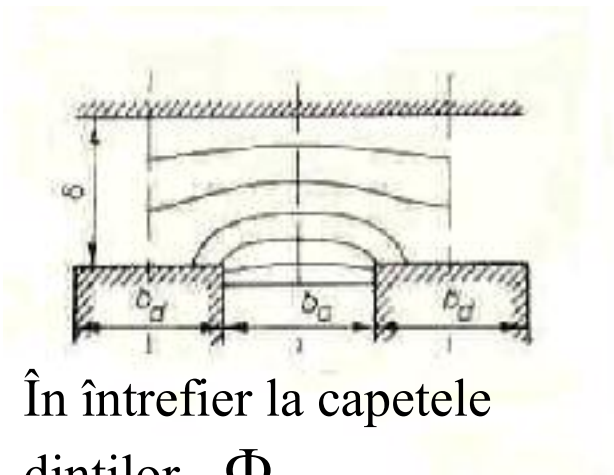
Câmpul magnetic de scăpări

Dispersia ambelor armături

Câmpul de scăpări
dintre poli

În întrefier la capetele
dinților- Φ_d

Determinarea solenației

Solenația variază :   **În spațiu** dealungul întrefierului sau in
fereastra transformatorului

Datorită repartizării înfașurărilor și mișcării armăturilor

În timp

Datorită variației în timp a curenților și a mișcării armăturilor

Determinarea solenației: **Pe baza legii circuitului magnetic**

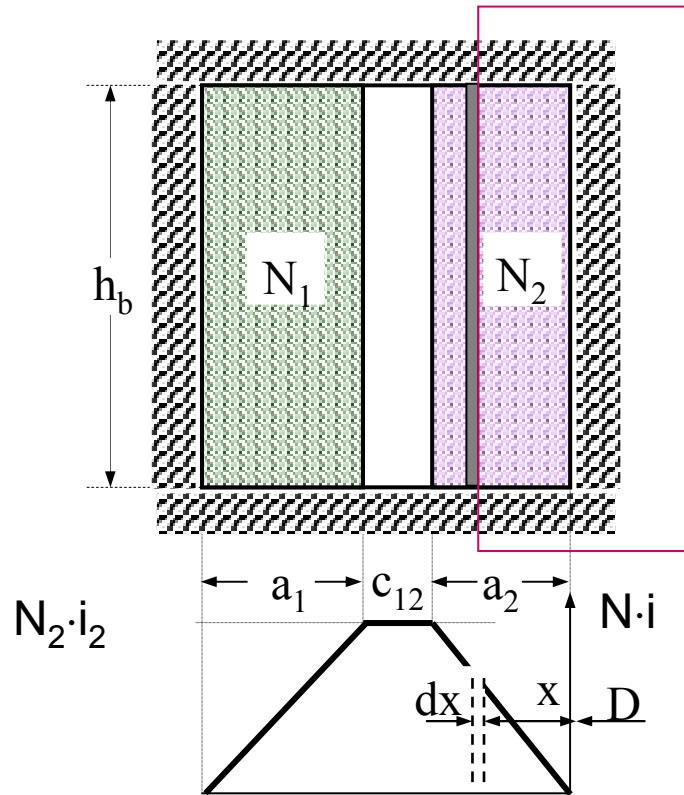
Pe cale grafică

Pe cale analitică

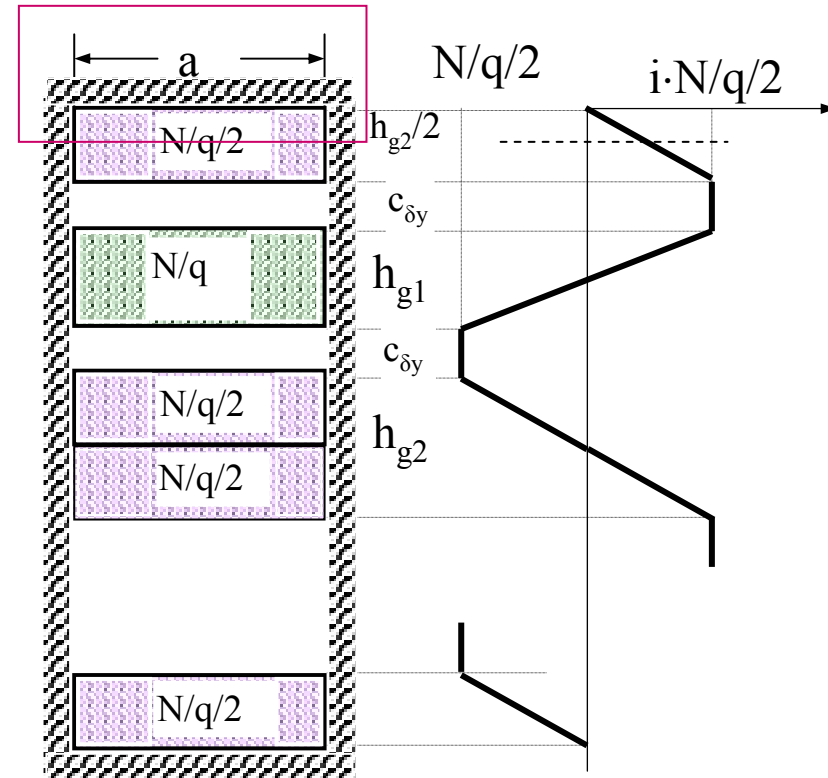

Determinarea solenației

In cazul ferestrei transformatorului

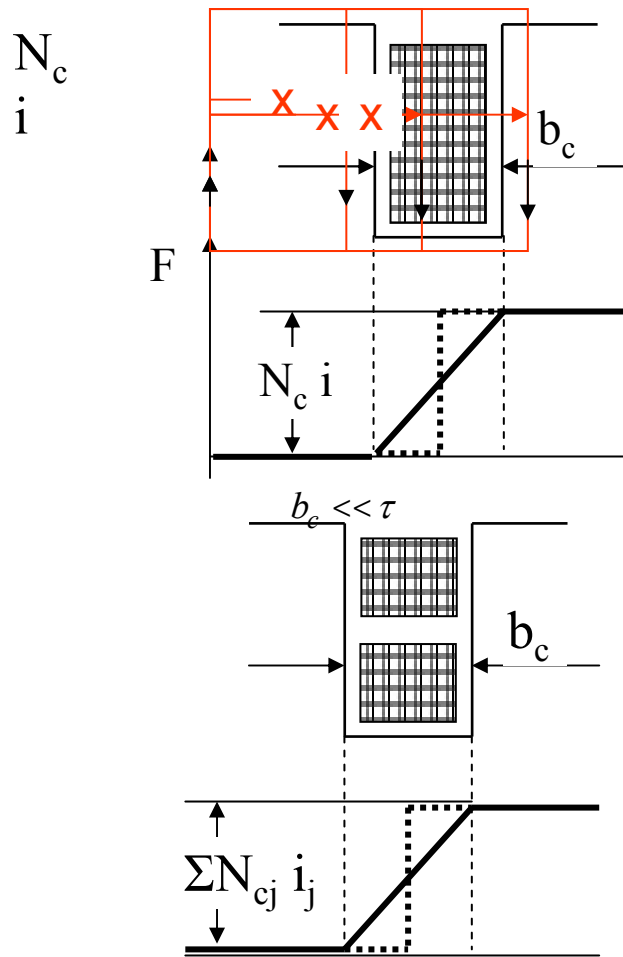
Bobinaj cilindric

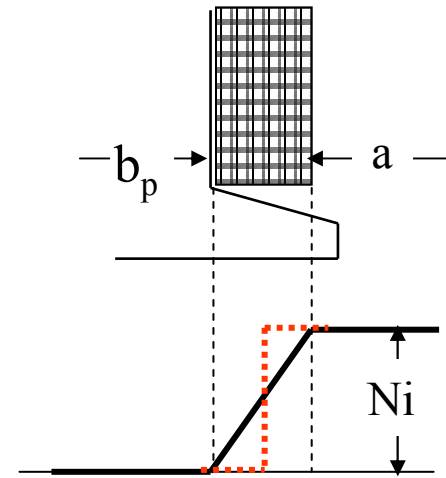
Bobinaj cu q galeți alternati simetric.

Determinarea grafică a solenației

În cazul unei creștături

În cazul unui pol

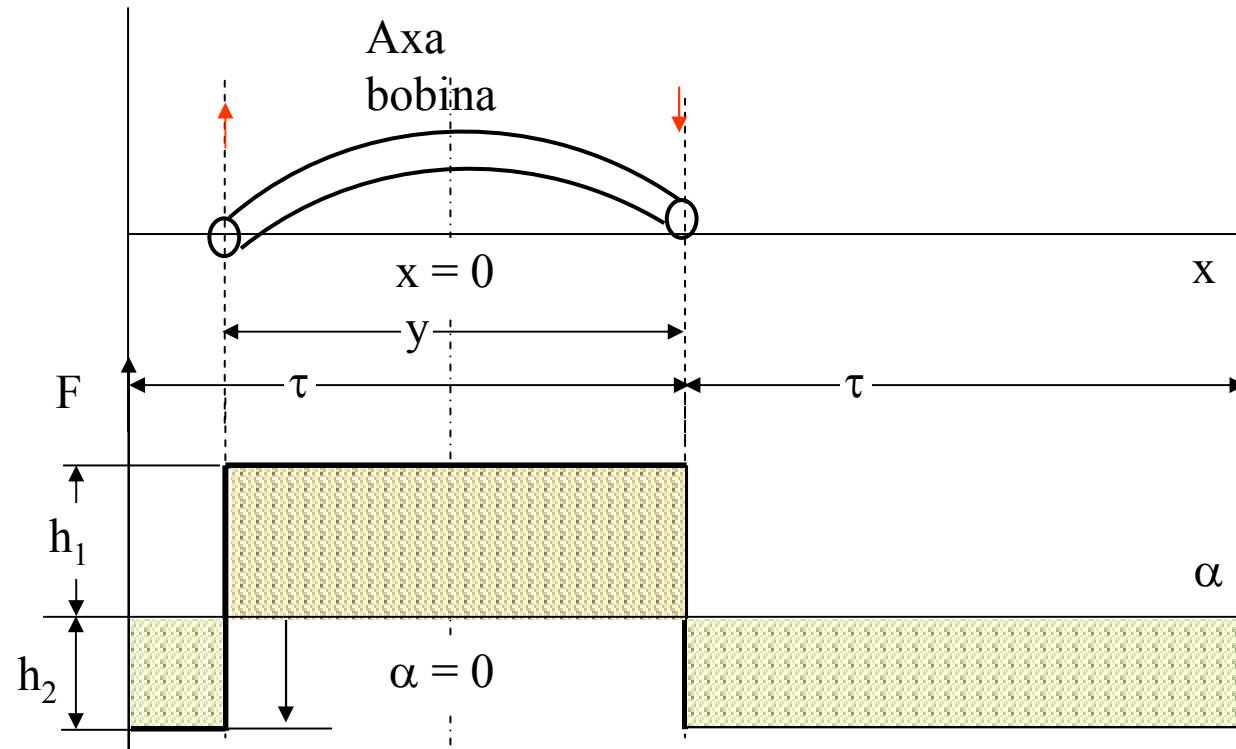

$$a \ll b_p$$

Solenația variază numai în dreptul zonelor cu conductoare parcurse de curenți.

Solenaua produsă de o bobină

Unghi electric

$$\alpha = \frac{\pi}{\tau} x$$

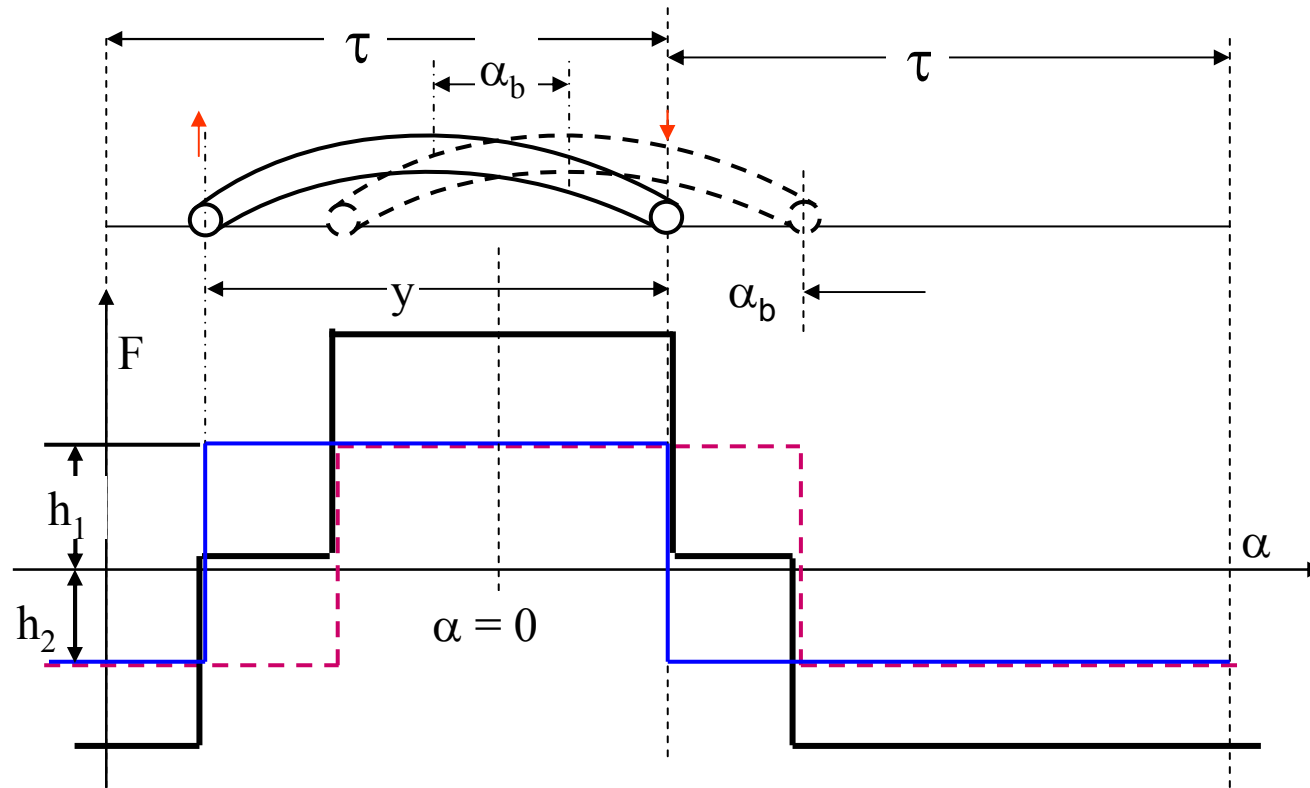
$$h_1 + h_2 = N_c \cdot i$$

$$h_1 \cdot y = h_2 \cdot (2 \cdot \tau - y)$$

N_c numărul conductoarelor în latura de bobină

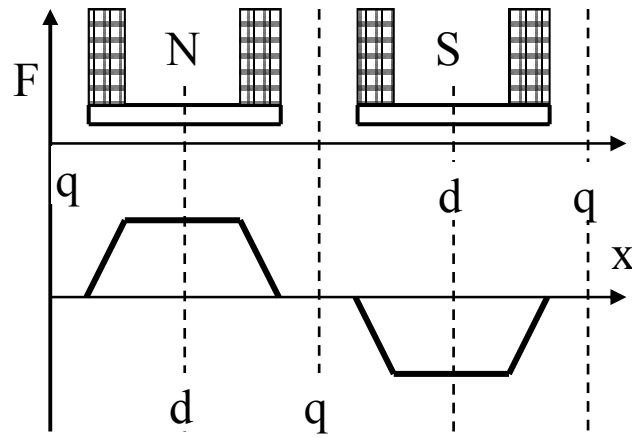
o bobină produce o solenație dreptunghiulară.

Solenația produsă de o bobină repartizată

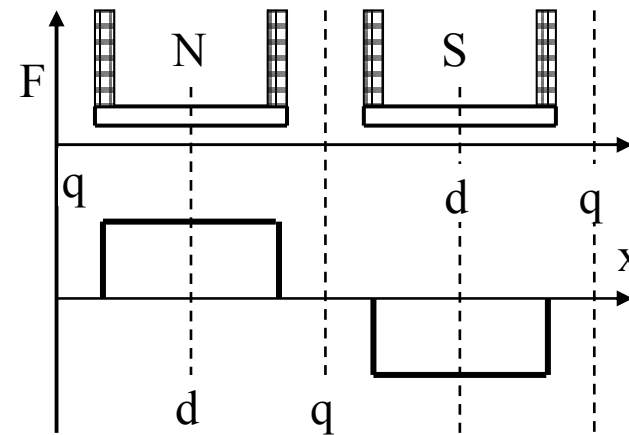

O bobină repartizată produce o solenație ce variază în trepte

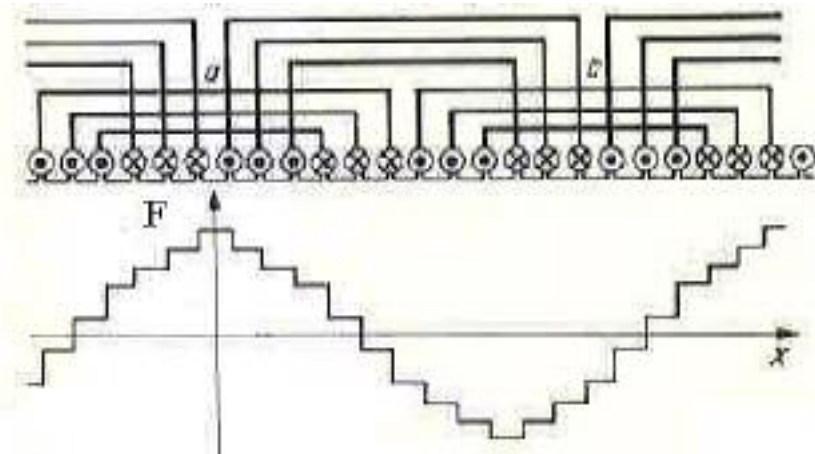
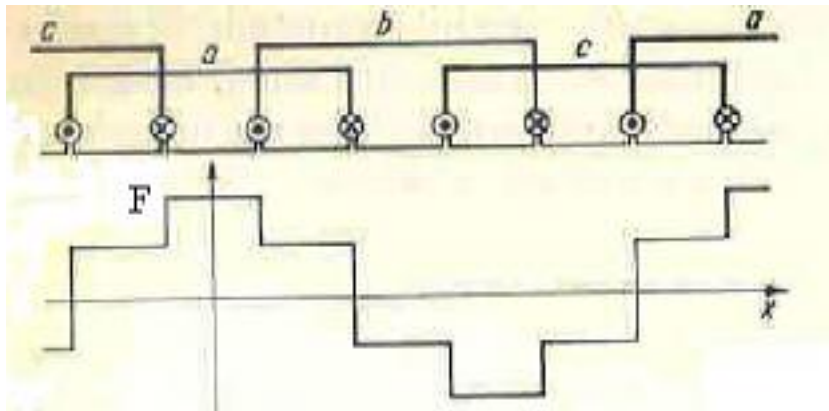
Reprezentarea în spațiu a solenației. Tipuri de solenatii

trapezoidal

dreptunghiular

Trapezoidal in trepte

Reprezentarea în spațiu a solenației

$x = 0$ axa bobinei

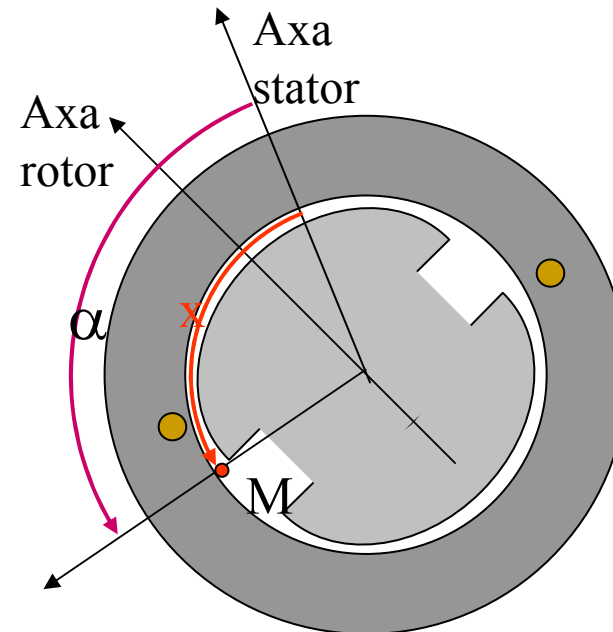
Cum se poate defini poziția punctului M față de bobina statorică ?

Prin distanța x

Prin unghiul geometric α_g

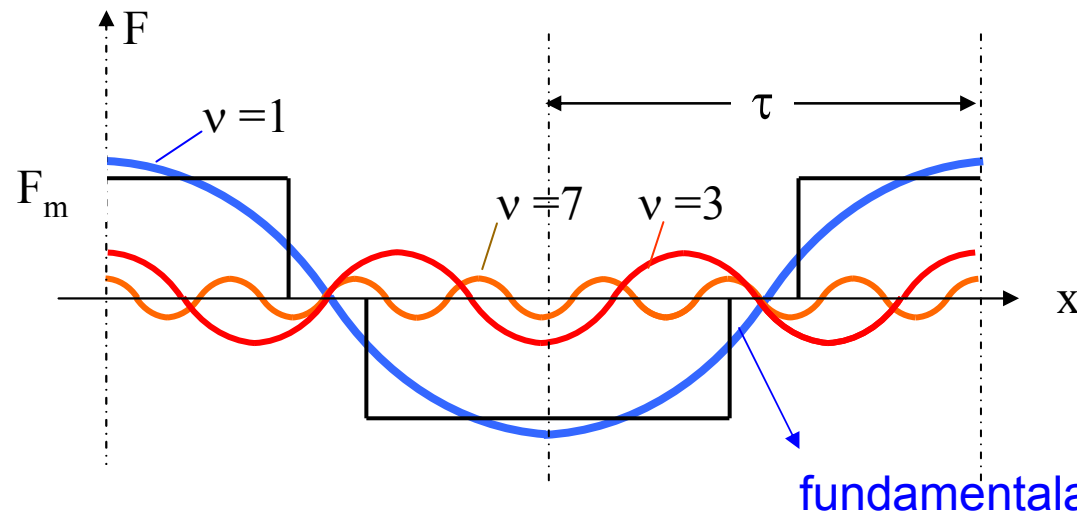
Prin unghi electric α

$$\alpha = \frac{\pi}{\tau} x$$

Descompunerea solenației

Descompunerea solenației dreptunghiulare în solenații sinusoidale.

Solenația maximă :

$$F_m = N_c \cdot I_{\max}$$

Armonici spațiale

Expresia solenației

$$F = p \sum_{\nu=1}^n F_{\nu m} \cos \nu \frac{\pi}{\tau} x \frac{i}{I_{\max}};$$

Ordinul armonicilor spațiale

$$\nu = 2k + 1, k \in \mathbb{Z}$$

Expresia analitică a solenației

Expresia solenației

$$F = p \sum_{\nu=1}^n F_{\nu m} \cos \nu \frac{\pi}{\tau} x \frac{i}{I_{\max}}; \quad \nu = 2k+1, \quad k \in \mathbb{Z}$$

Expresia armonicilor spațiale a solenației de ordinul ν

$$F_{\nu} = F_{\nu m} \cos \frac{\pi}{\tau_{\nu}} x \frac{i}{I_{\max}};$$

Unde amplitudinea solenației armonice ν :

$$\begin{aligned} F_{\nu m} &= (-1)^k \frac{4}{\pi} \frac{1}{\nu} \frac{w \cdot k_{b\nu}}{2 \cdot p} I_{\max} = \\ &= (-1)^k \frac{4}{\pi} \frac{k_{b\nu}}{\nu} \frac{F_m}{2 \cdot p} = (-1)^k \frac{2}{\pi} \frac{F_m}{p} \frac{k_{b\nu}}{\nu} \end{aligned}$$

Direct proporțional cu factorul de bobinaj **și invers proporțional** cu ordinul armonicilor

Expresia analitică a armonicilor solenației

amplitudinea solenației armonice ν

$$F_{\nu m} = (-1)^k \frac{2}{\pi} \frac{F_m}{p} \frac{k_{b\nu}}{\nu}$$

Armonica fundamentală

$$F_{1m} = \frac{2}{\pi} \frac{F_m}{p} k_{b1}$$

Armonica de ordinul trei

$$F_{3m} = -\frac{2}{\pi} \frac{F_m}{p} \frac{k_{b3}}{3}$$

Armonica de ordinul cinci

$$F_{5m} = \frac{2}{\pi} \frac{F_m}{p} \frac{k_{b5}}{5}$$

Pasul polar

$$\tau_\nu = \frac{\tau}{\nu}$$

Numărul de perechi de poli

$$p_\nu = \nu \cdot p$$

Factorul de bobinaj

Factorul de bobinaj al armonicii:

$$k_{bv} = k_{qv} \cdot k_{yv} \cdot k_{iv}$$

Factorul de zonă

$$k_{qv} = \frac{\sin\left(\nu \cdot q \cdot \frac{\alpha}{2}\right)}{q \cdot \sin\left(\nu \cdot \frac{\alpha}{2}\right)}$$

Factorul de înclinare

$$k_{iv} = \frac{\sin\left(\nu \cdot \frac{c}{\tau} \cdot \frac{\pi}{2}\right)}{\nu \cdot \frac{c}{\tau} \cdot \frac{\pi}{2}}$$

Factorul de scurtare

$$k_{yv} = \sin\left(\nu \cdot y_1 \cdot \frac{\pi}{2}\right)$$

Numărul de spire efective :

$$w \cdot k_{bv}$$

Reducerea armonicilor superioare

Prin alegerea lui : q , y_1 , c , k_{bv} devine zero sau foarte mic

Prin alegerea corespunzătoare a tipului și formei înfășurării se poate realiza o tensiune magnetică cu un conținut mic de armonici deci cu repartizare spațială apropiată de o sinusoidă.

Exemplu

Factorul de scurtare

$$k_{y\nu} = \sin\left(\nu \cdot y_1 \cdot \frac{\pi}{2}\right)$$

dacă $y_1 = \frac{\nu-1}{\nu} < 1$ $k_{y\nu} = \sin\left(\nu \cdot \frac{\nu-1}{\nu} \cdot \frac{\pi}{2}\right) = \sin\left((\nu-1)\frac{\pi}{2}\right) = \sin(k \cdot \pi) \equiv 0$

$$y_1 = \frac{6}{7} \quad k_{y7} = 0 \quad k_{b7} = 0 \quad F_{7m} = 0$$

Influența înfășurării asupra forme solenației.

Înfășurare trifazată simetrică   Axele fazelor sunt decalate cu: $\frac{2 \cdot \pi}{3}$

$$F_{3a} = F_{m3a} \cos 3 \cdot \alpha \frac{i_a}{I_{a \max}}$$

$$F_{3b} = F_{m3b} \cos 3 \cdot \left(\alpha + \frac{2\pi}{3} \right) \frac{i_b}{I_{b \max}} = F_{m3b} \cos 3 \cdot \alpha \frac{i_b}{I_{b \max}}$$

$$F_{3c} = F_{m3c} \cos 3 \cdot \left(\alpha - \frac{2\pi}{3} \right) \frac{i_c}{I_{c \max}} = F_{m3c} \cos 3 \cdot \alpha \frac{i_c}{I_{c \max}}$$

$$F_3 = -\frac{4}{\pi} \frac{k_{b3}}{3} \frac{w}{2 \cdot p} \frac{1}{I_{\max}} (i_a + i_b + i_c) \equiv 0$$

Înfășurarea trifazată simetrică conectată în stea **nu produce** solenație armonică spațială de ordinul trei .

Solenația rezultantă

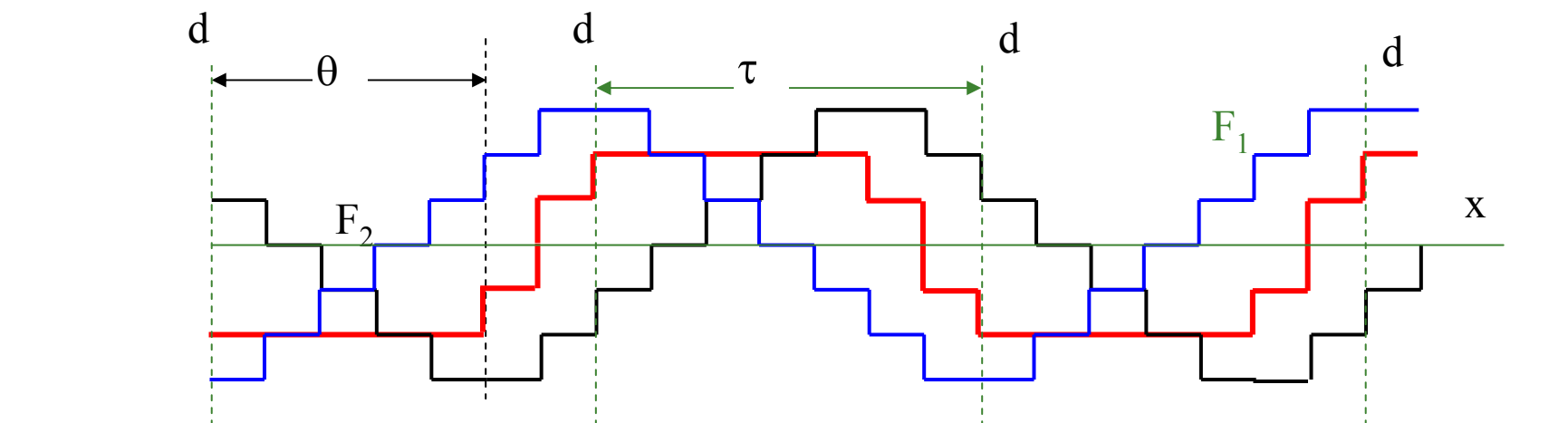
Însumarea solenațiilor. 2 cazuri

- **au aceeași formă**, la mașini cu întrefier constant;
- **au forme diferite**, la mașini cu poli aparenti.

Insumare grafică și analitică.

Însumarea grafică a solenațiilor la mașini cu întrefier constant

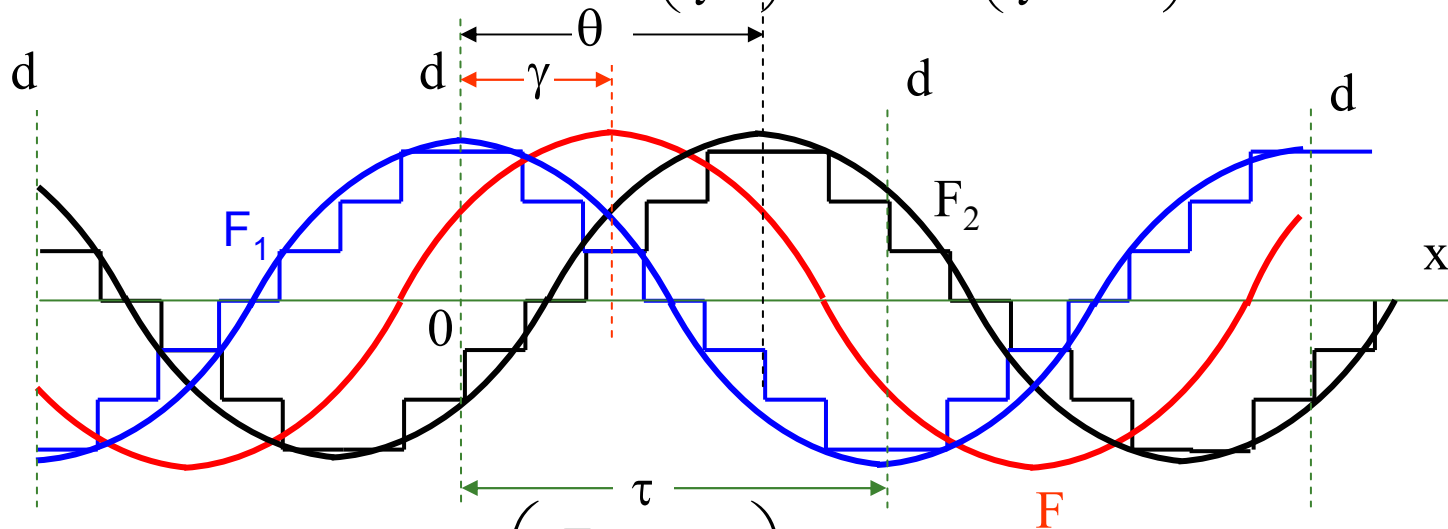
Două solenații decalate în spațiu cu unghiul θ

Însumarea analitică a solenațiilor la mașini cu întrefier constant

Se descompun solenațiile în armonici sinusoidale. Dacă se consideră numai fundamentala :

$$F = F_1 \cdot \cos\left(\frac{\pi}{\tau} x\right) + F_2 \cdot \cos\left(\frac{\pi}{\tau} x + \theta\right)$$

$$F = F_m \cos\left(\frac{\pi}{\tau} x + \gamma\right)$$

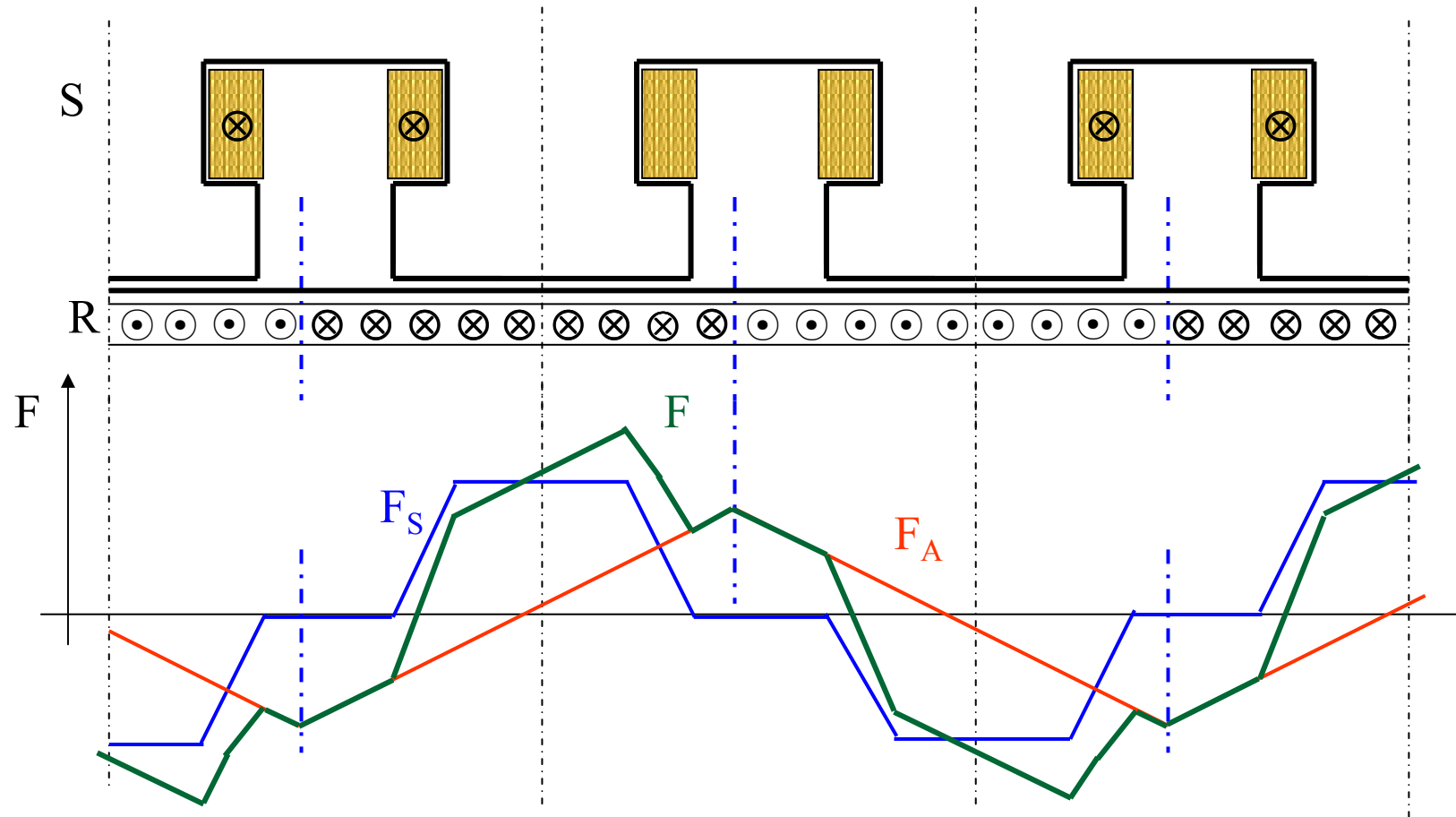
Unghiul de decalaj față de F_1

amplitudinea

$$F_m = \sqrt{F_1^2 + F_2^2 + 2 \cdot F_1 \cdot F_2 \cdot \cos(\theta)} \quad \text{tg}(\gamma) = \frac{F_2 \cdot \sin(\theta)}{F_1 + F_2 \cdot \cos(\theta)}$$

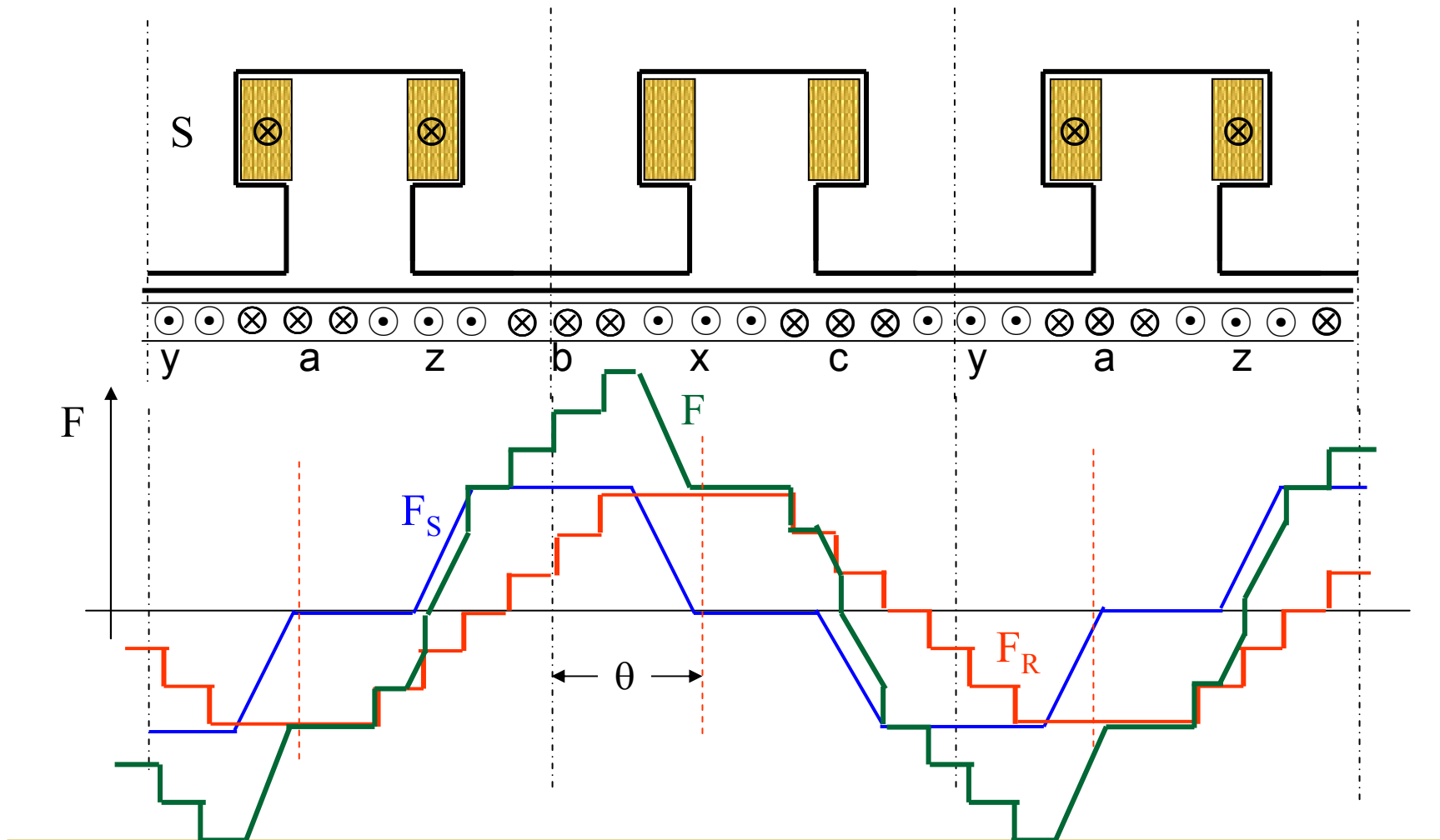
Însumarea grafică a solenațiilor. Forme diferite

Pentru o mașină cu poli aparenti și înfășurare închisă pe rotor

Însumarea grafică a solenațiilor

Pentru o mașină cu poli aparenti și înfășurare trifazată pe rotor

---

Însumarea grafică a solenațiilor

Concluzii.

Dacă solenațiile au aceeași formă.

Solenația rezultantă are aceeași formă

Dacă solenațiile au forme diferite

Solenația rezultantă are forma diferită ce depinde de decalajul dintre ele.

Neajunsuri

Această nu permite studiul fenomenelor

Este necesară efectuarea unor simplificări

Soluții

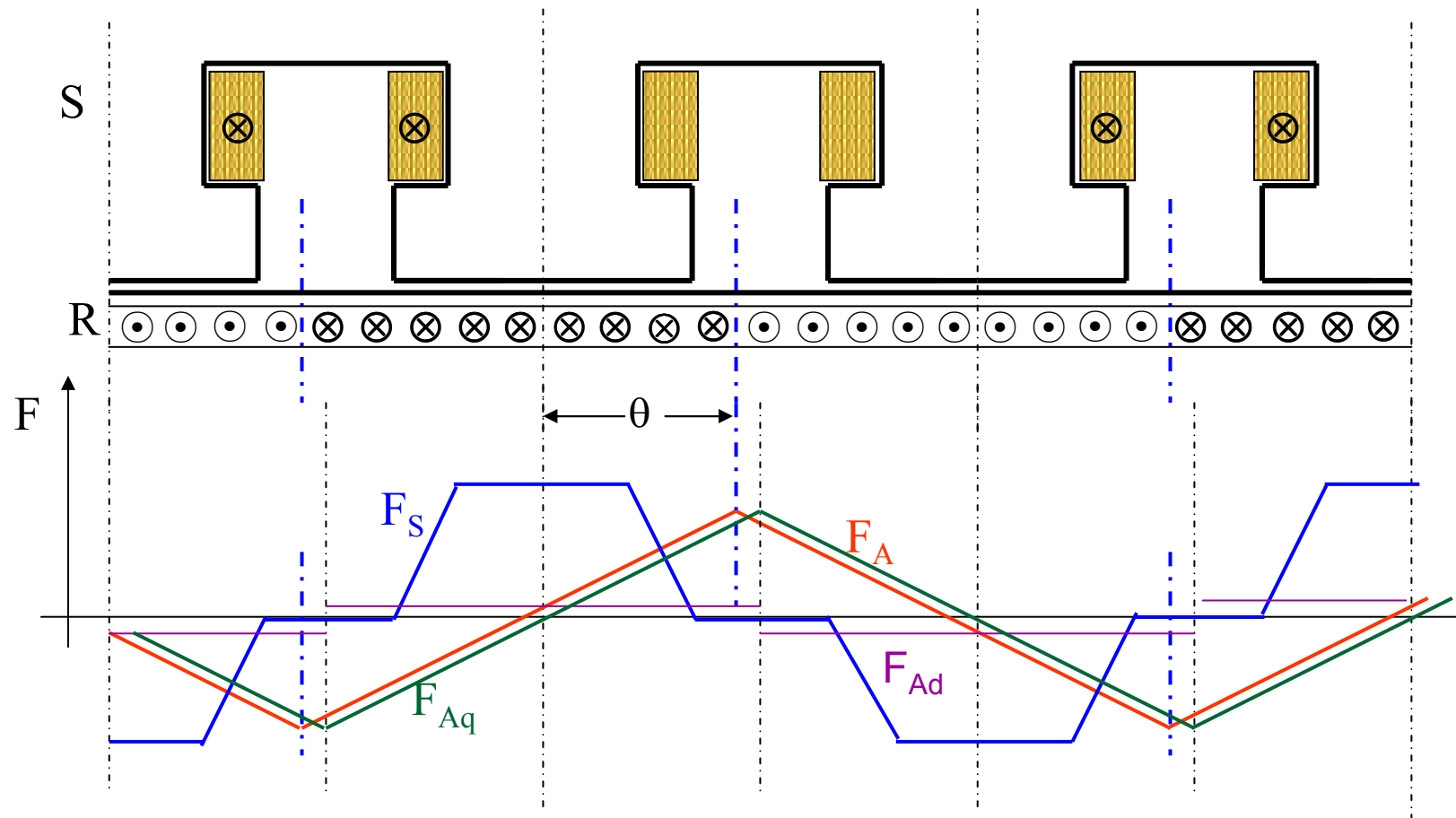
Se descompune solenatiile după două axe

Se consideră armonicile fundamentale ale solenatiilor

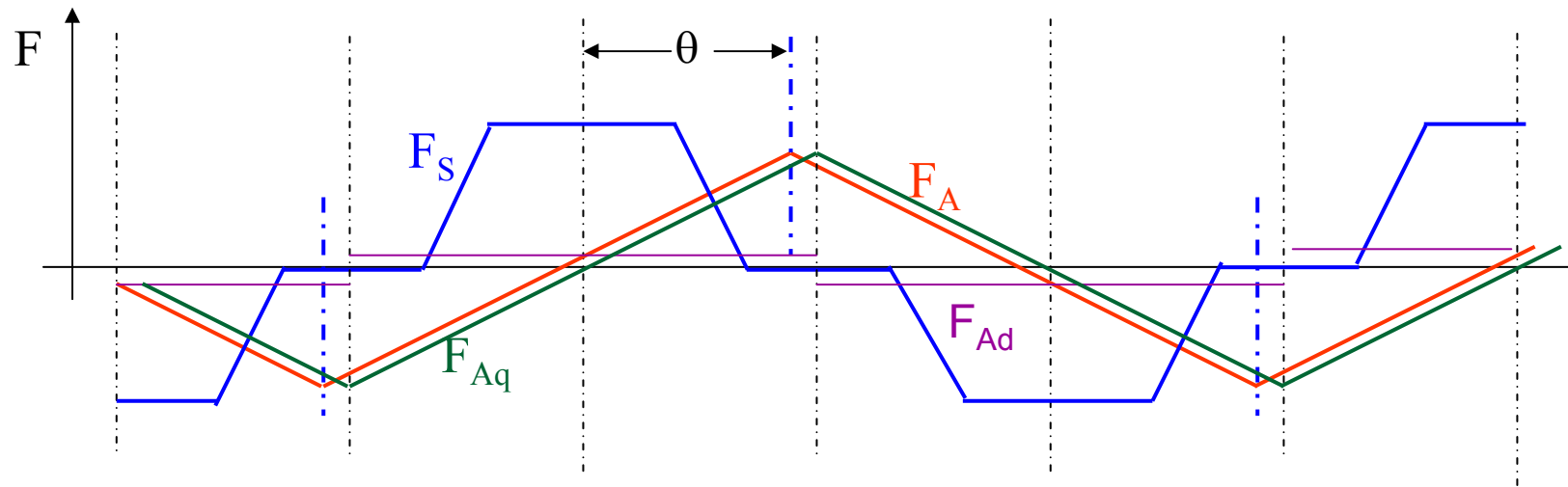
Însumarea grafică a solenațiilor.

Se descompune solenatia de reactie

Componentele solenatiei de reactie

$$F_{Ad} = \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{4}{\pi} \frac{m}{2} \frac{F_A}{2p} k_d \cdot \cos \theta ;$$

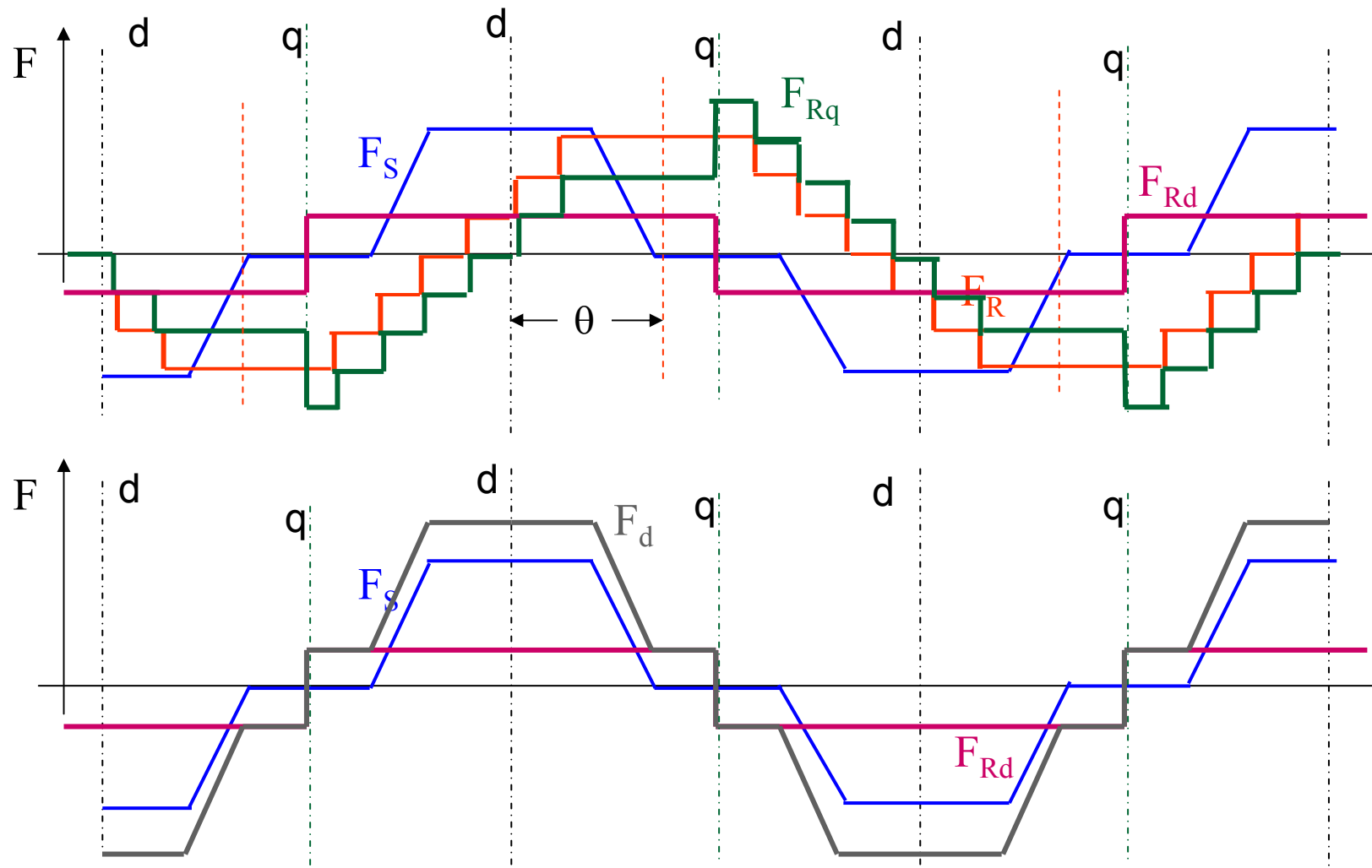
$$F_{Aq} = \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{4}{\pi} \frac{m}{2} \frac{F_A}{2p} k_q \cdot \sin \theta$$

$$K_d = \frac{\alpha_i \cdot \pi + \sin(\alpha_i \cdot \pi)}{\pi} ;$$

$$\alpha_i = \frac{b_{tp}}{\tau}$$

$$K_q = \frac{\alpha_i \cdot \pi - \sin(\alpha_i \cdot \pi) + \frac{2}{3} \cos\left(\alpha_i \frac{\pi}{2}\right)}{\pi}$$

Componentele solenatiei de reactie

Componentele solenației de reacție

Concluzii :

Componenta **longitudinală** a solenației de reacție variază dreptunghiular

Nu modifică forma solenației inductoare ci **numai valoarea**

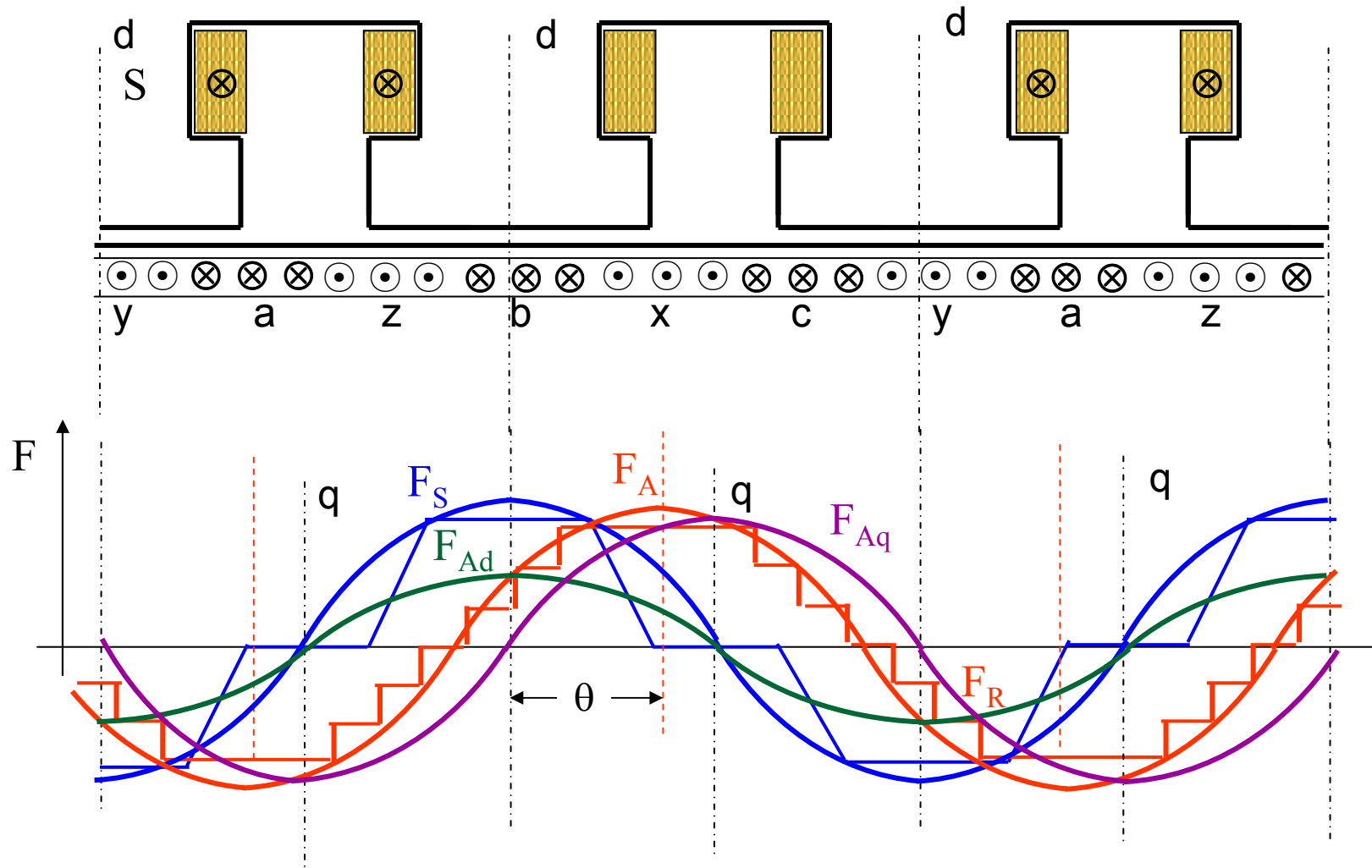
Componenta **transversală** a solenației de reacție își păstrează forma de variație

Deformează solenația rezultantă sub talpa polului

Însumarea grafică a solenațiilor

Considerând armonicile fundamentale

Descompunerea solenației

Solenația rezultantă se calculează separat pentru cele două axe

Se adună solenația **inductoare** cu solenația de **reacție longitudinală** de reacție

$$F_d = F_S + F_{Ad}$$

$$F_d = \frac{m_S}{2} w_S \cdot I_S \cdot k_{bS} + \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{m_A}{2} w_A \cdot I_A \cdot k_{bA} \cdot k_d \cdot \cos \theta$$

Pe axa transversală este numai solenația de **reacție transversală**

$$F_q = F_{Aq}$$

$$F_q = \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{m_A}{2} w_A \cdot I_A \cdot k_{bA} \cdot k_q \cdot \sin \theta$$

Relația solenație-câmp

Relația solenație-câmp :

$$B_{\delta} = \frac{\mu_0}{2 \cdot \delta_c} F_p$$

B_{δ} - inducția în întrefier,

F_p - solenația unei perechi de poli,

δ_c - întrefier de calcul.

$$\delta_c = \delta \cdot k_s \cdot k_C$$

δ - întrefier real,

k_s - factor de saturație,

k_C - factorul lui Carter,

Întrefierul de calcul

$$\delta_c = \delta \cdot k_s \cdot k_C$$

δ - întrefier real,

k_s - factor de saturație,

k_C - factorul lui Carter, dependent de:

- deschiderea creștăturii, b_0
- pasul dentar, τ_d și
- întrefierul real, δ .

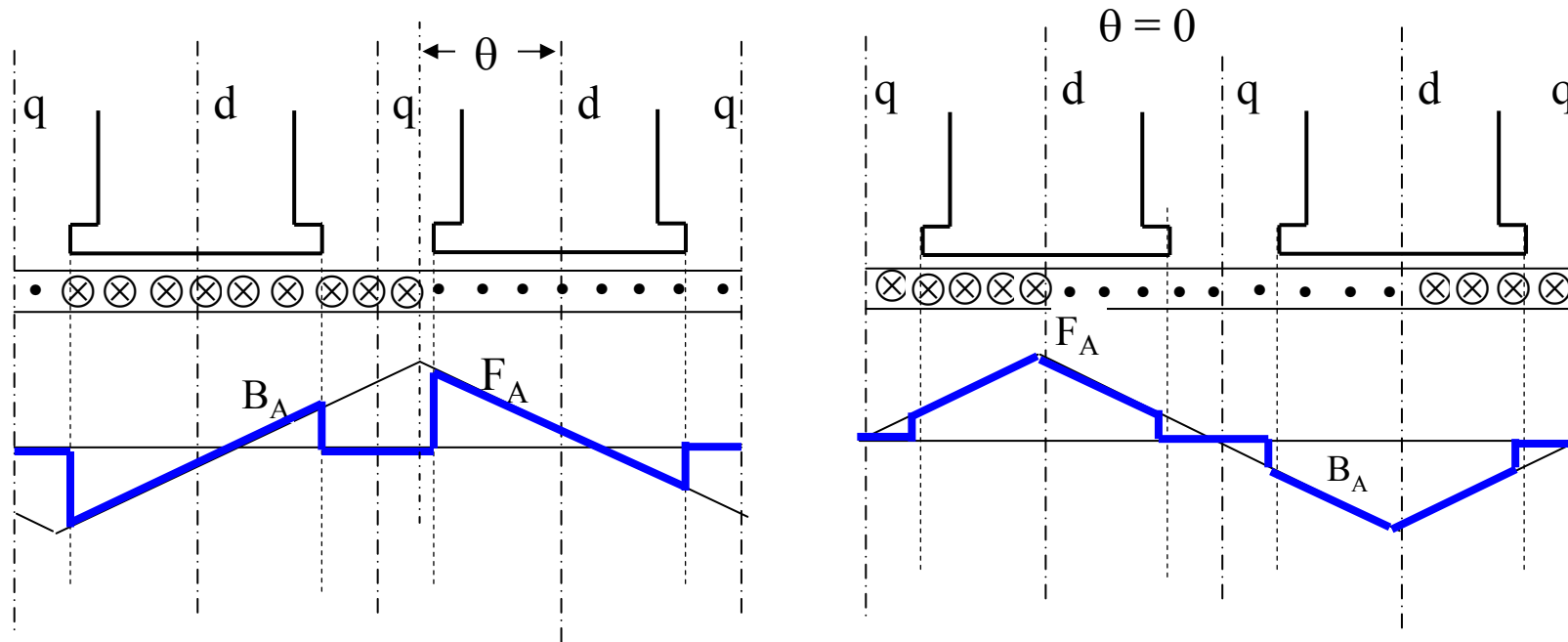
$$k_s = \frac{F_p}{F_\delta}$$

$$K_{ci} = \frac{\tau_{di}}{\tau_{di} - \gamma_i \delta} \quad \gamma = \frac{\left(\frac{b_0}{\delta}\right)^2}{5 + \frac{b_0}{\delta}}$$

Se calculează pentru
ambele armături

$$K_c = K_{cS} K_{cR}$$

Câmpul magnetic la mașini cu întrefier variabil

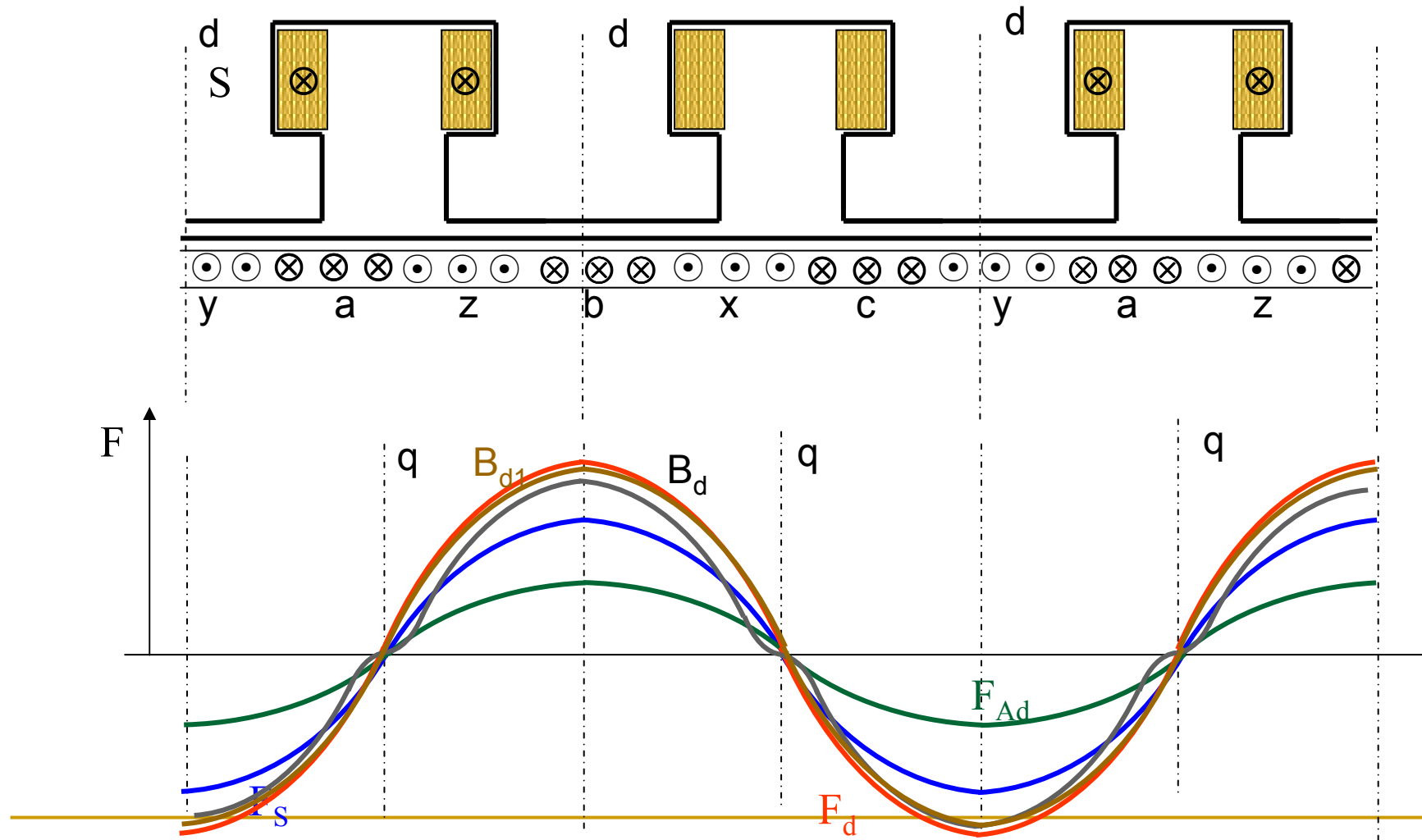

$$B_{\delta} = \frac{\mu_0}{2 \cdot \delta_c} F_p$$

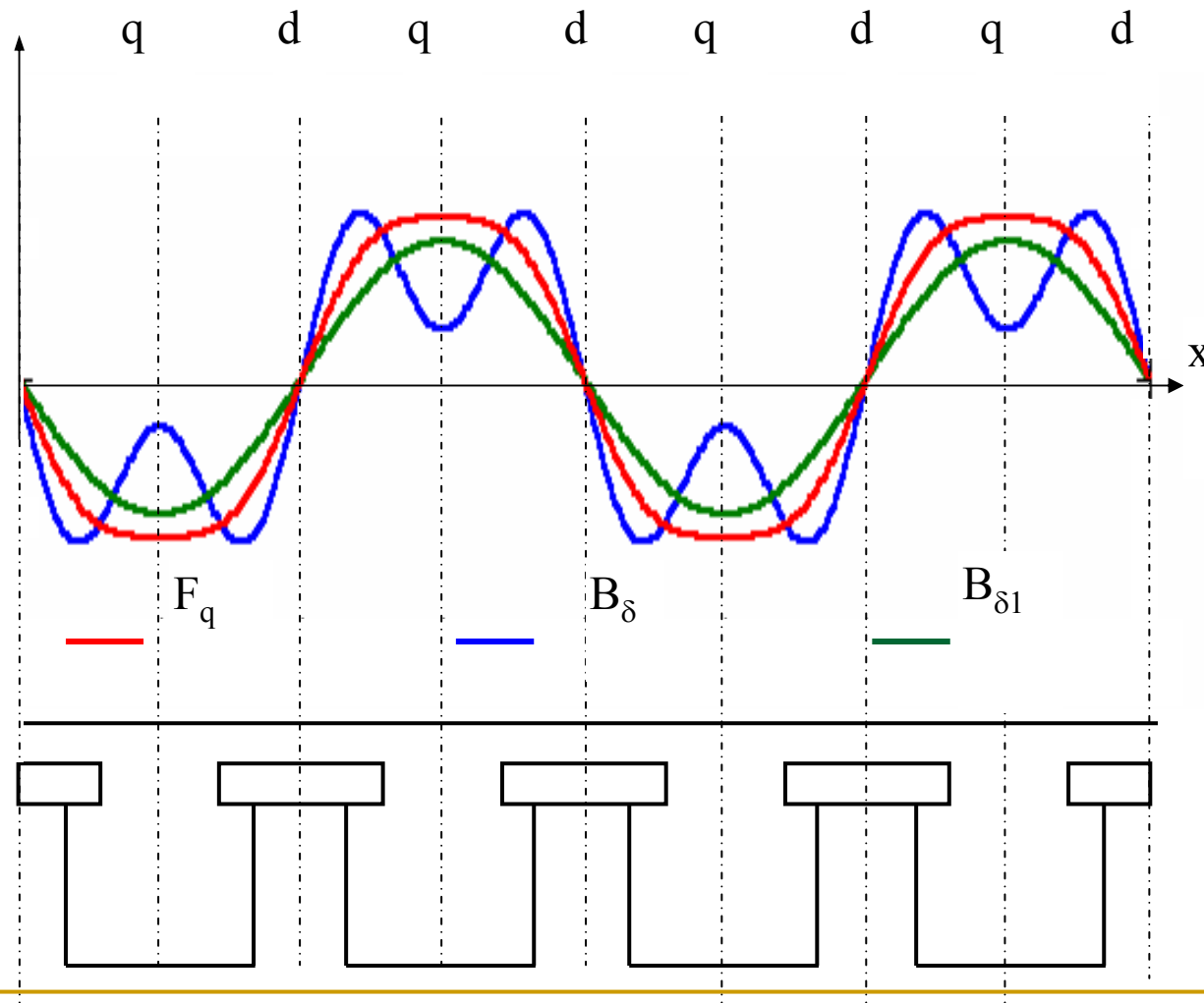
Câmpul magnetic la mașini cu întrefier variabil

Câmpul magnetic al solenației longitudinale

Câmpul magnetic la mașini cu întrefier variabil

Câmpul magnetic al solenației transversale

Câmpul magnetic rezultat

Câmpul magnetic este determinat de solenația rezultantă.

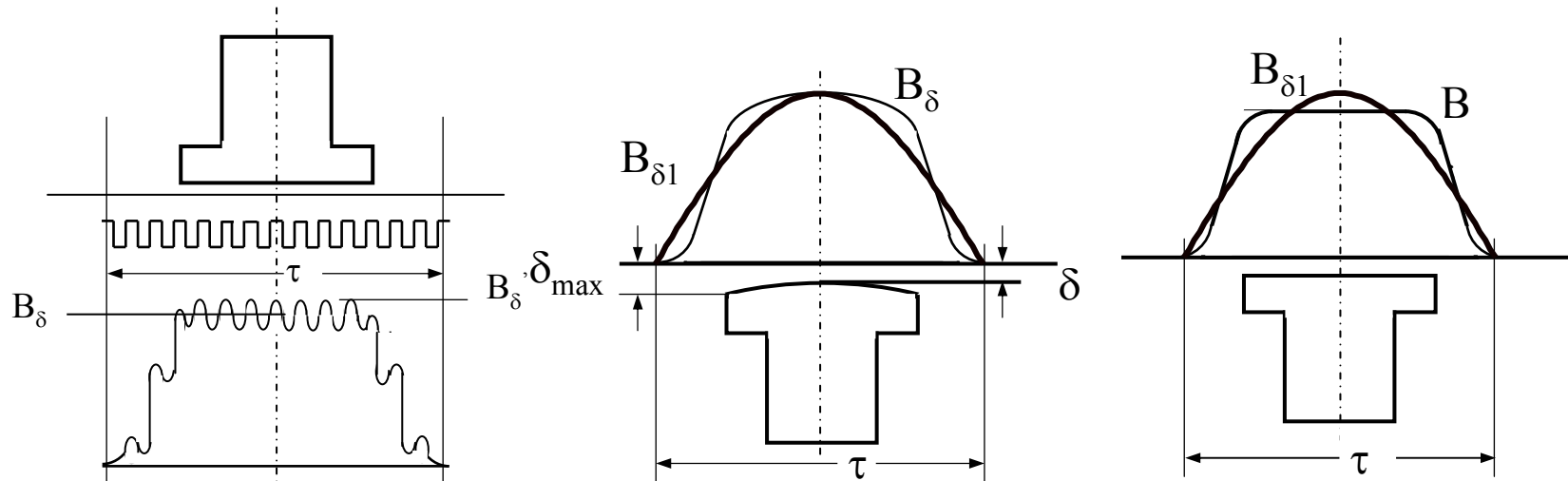
- ✓ Dacă **întrefierul este constant**, atunci forma de variație a inducției magnetice de-a lungul întrefierului coincide cu forma tensiunii magnetice rezultante.
- ✓ Dacă **întrefierul este variabil**, atunci forma de variație a inducției magnetice poate diferi de forma de variație a tensiunii magnetice rezultante

$$B = B_{dm} \cos \frac{\pi}{\tau} x + B_{qm} \sin \frac{\pi}{\tau} x$$

unde B_{dm} și B_{qm} sunt valorile maxime ale inducției pe axa polului respectiv pe axa neutră a mașinii; fiind determinate de F_d , respectiv de F_q .

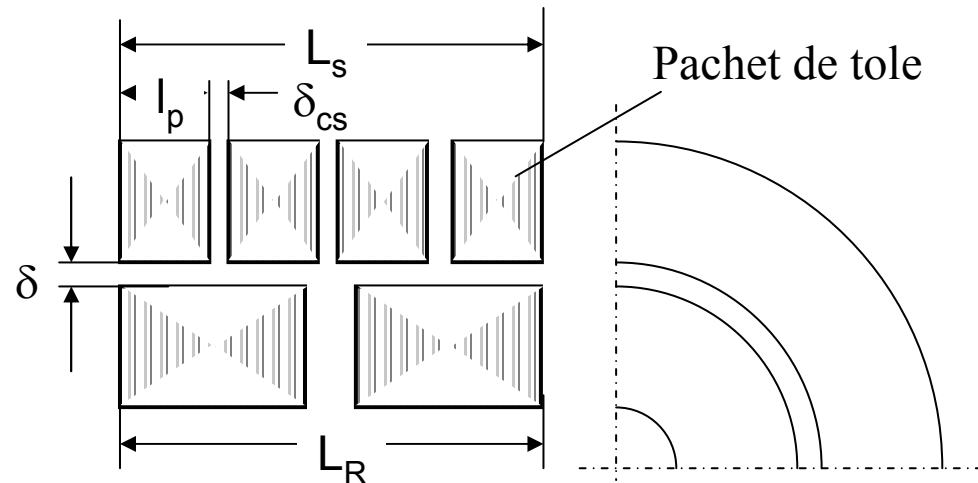
Modificarea variației inducției din cauza creștăturilor și a pachetelor de tole.

Armonici dentare

$$v_d = \frac{N_{cr}}{p}$$

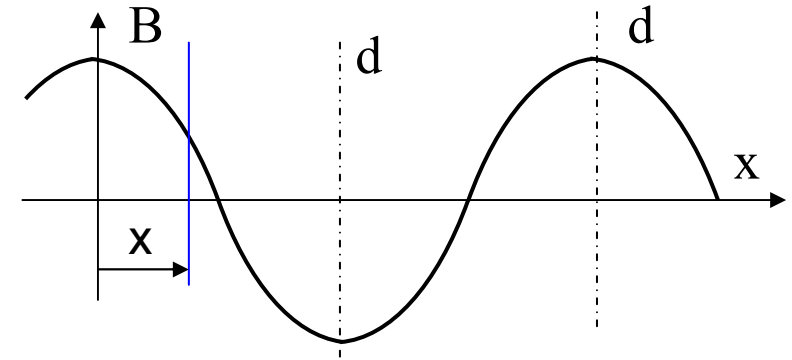
N_{cr} număr de creștături

Tipuri de câmpuri magnetice

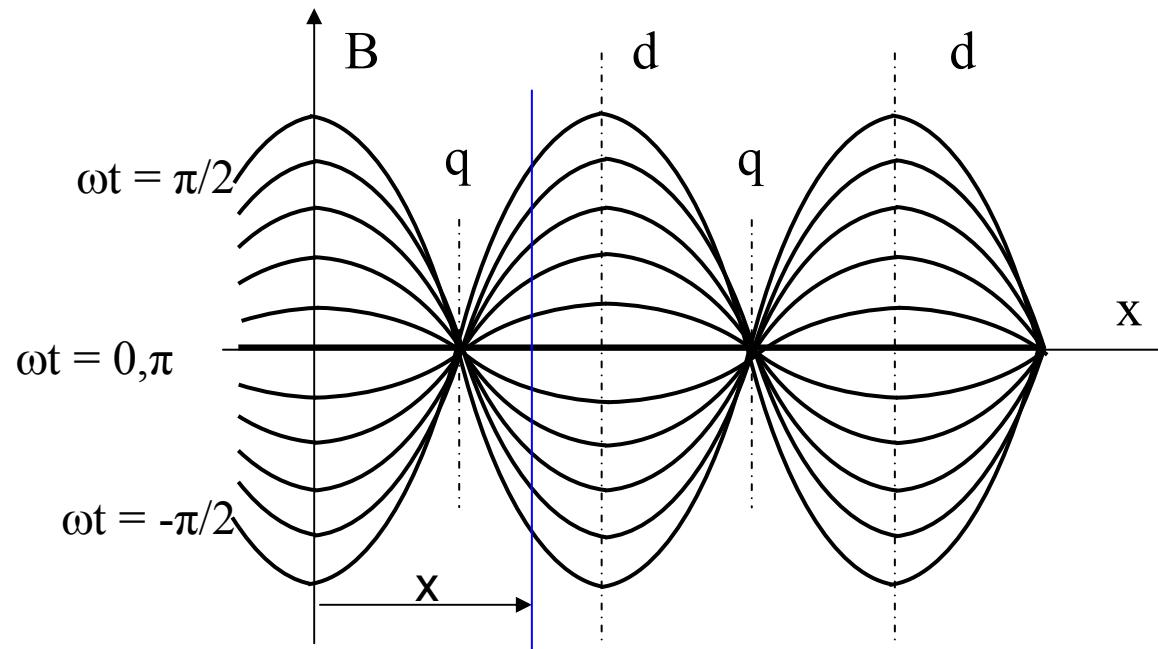
Câmp **constant**

$$B = B_m \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} x$$

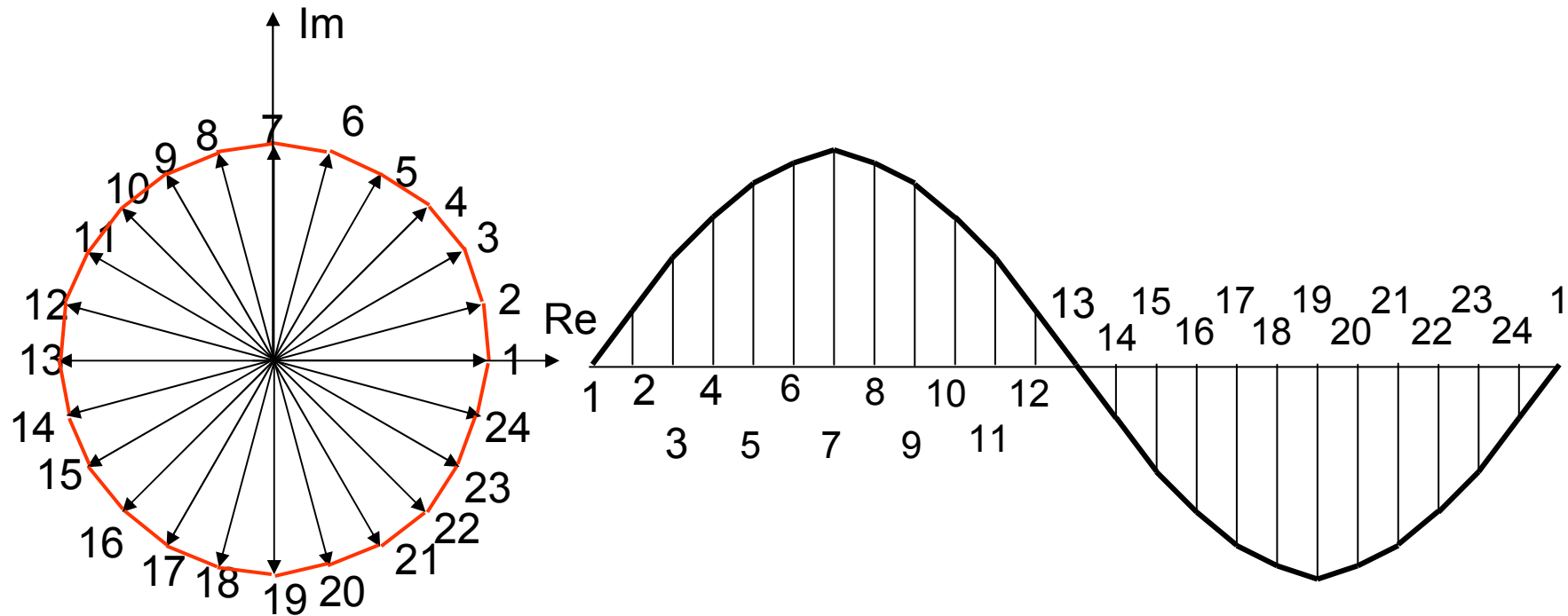

Câmp **pulsator**

$$B = B_m \cdot \cos \left(\frac{\pi}{\tau} x \right) \cdot \sin \omega_s t$$

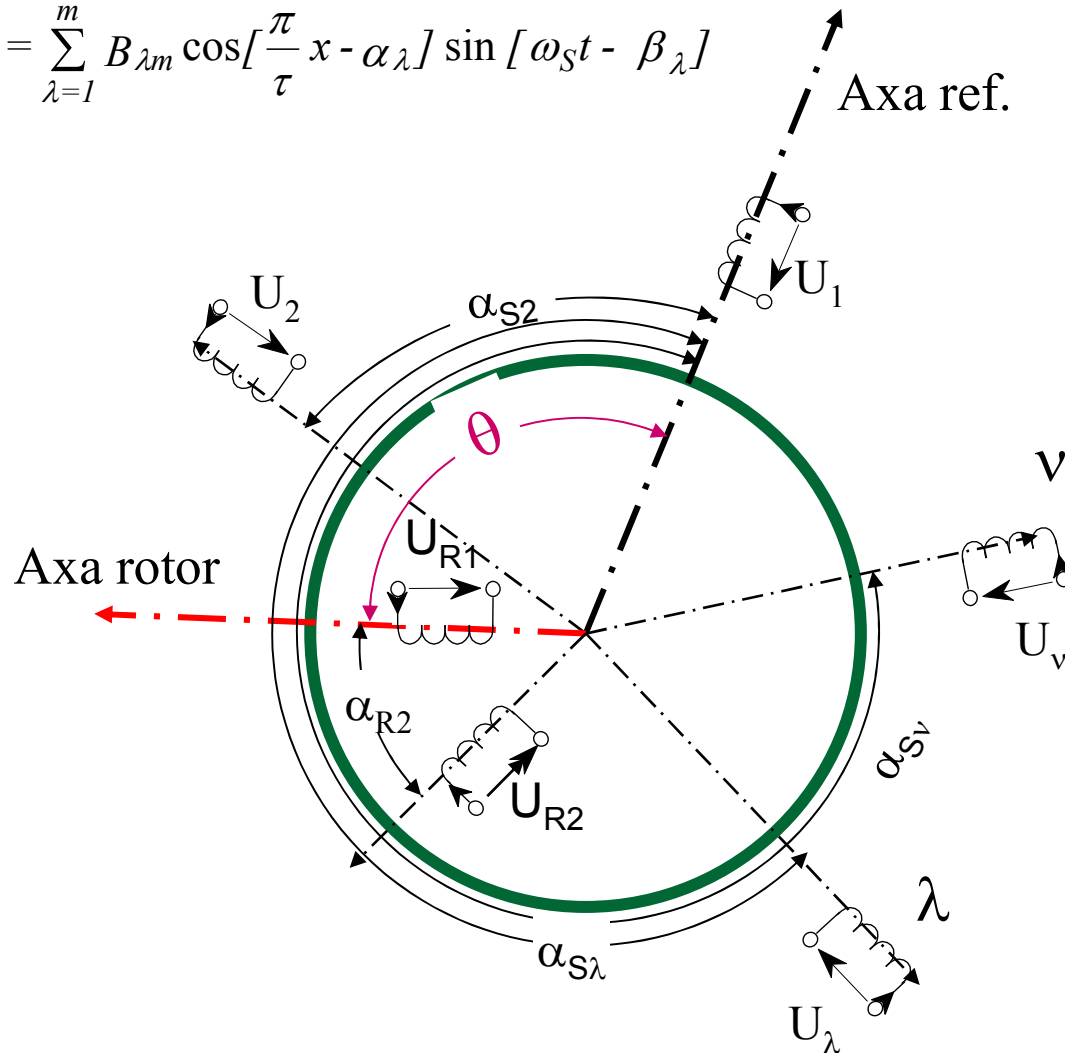

Reprezentarea mărimilor sinusoidale.

Producerea câmpului învârtitor pe cale electrică

$$B = \sum_{\lambda=1}^m B_{\lambda m} \cos\left[\frac{\pi}{\tau} x - \alpha_{\lambda}\right] \sin[\omega_s t - \beta_{\lambda}]$$

Înfășurări simetrice

Unghiul dintre două înfășurări consecutive

În stator $\alpha_S = \frac{2\pi}{m_S}$

În rotor $\alpha_R = \frac{2\pi}{m_R}$

Unghiul dintre două înfășurări oarecare

$$(\nu - \lambda) \frac{2\pi}{m_S}$$

Câmp învârtitor

Dacă: înfășurările sunt simetrice;

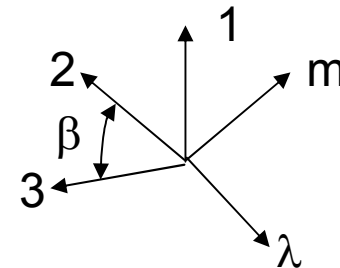
$$(\lambda - 1)\alpha_S = \alpha_\lambda \quad ; \quad w_1 k_{b1} = w_2 k_{b2} = \dots = w_\lambda k_{b\lambda}$$

și sistemul de curenți este simetric;

$$B_{1m} = B_{2m} = \dots = B_{\lambda m} \quad ; \quad \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_\lambda$$

$$B = \sum_{\lambda=1}^m B_{\lambda m} \cos\left[\frac{\pi}{\tau} x - (\lambda - 1)\alpha_S\right] \sin\left[\omega_S t - (\lambda - 1)\beta_S\right]$$

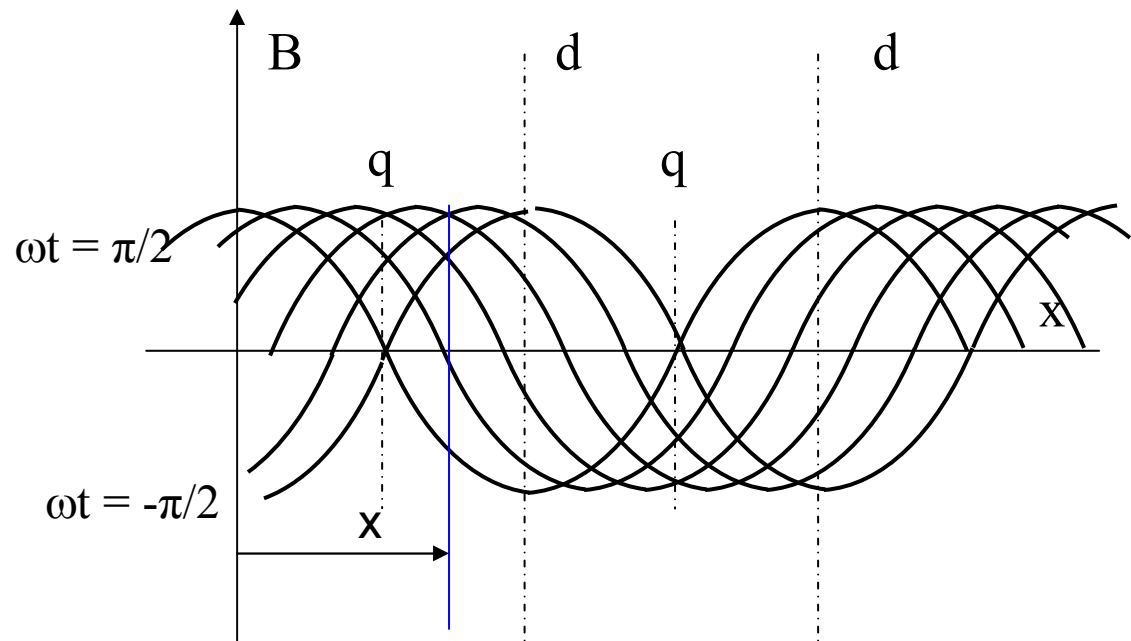
$$B = \frac{m}{2} B_{\lambda m} \cdot \sin\left[\omega_S t - \frac{\pi}{\tau} x\right]$$

Câmp invârtitor

$$B = \frac{m}{2} B_{\lambda m} \cdot \sin \left[\omega_S t - \frac{\pi}{\tau} x \right]$$

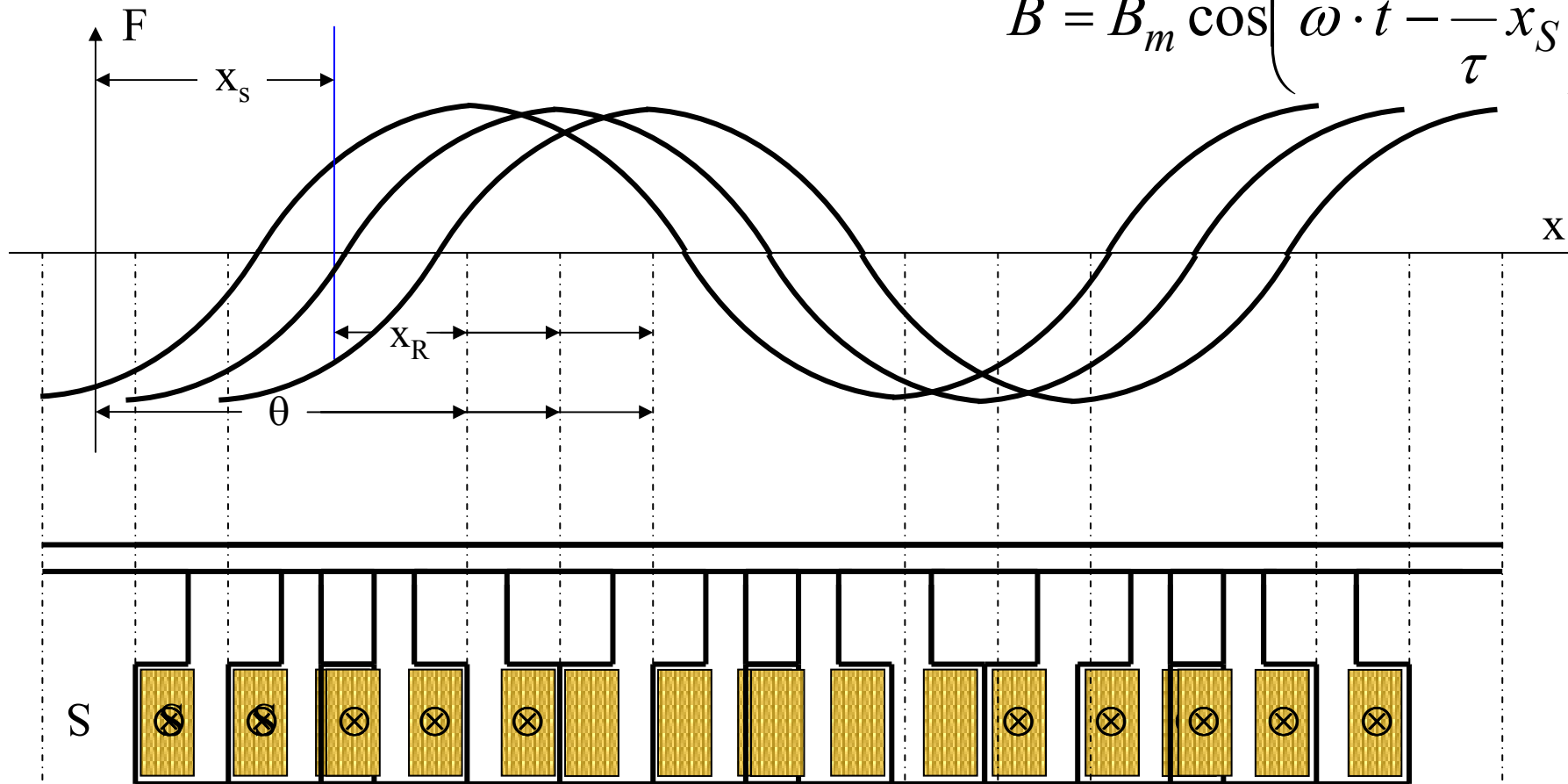
Producerea câmpului învârtitor pe cale mecanică

$$B = B_m \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} x_R$$

$$x_R = \theta \frac{\tau}{\pi} - x_S$$

$$\theta = \omega \cdot t$$

$$B = B_m \cos \left(\omega \cdot t - \frac{\pi}{\tau} x_S \right)$$

Proprietățile câmpului învârtitor.

- **amplitudinea câmpului** este constantă
  - reprezintă $m/2$ din amplitudinea câmpului magnetic produs de o înfășurare monofazată.
  - Reprezintă amplitudinea câmpului constant
- **viteza de deplasare** v , viteza unghiulară de rotație Ω sau viteza de rotație n este:
  - în funcție de pulsația ω a curenților și de numărul de perechi de poli p ai mașinii.

$$V = \frac{\tau}{\pi} \omega_S = 2 \cdot \tau \cdot f_S = \frac{\pi \cdot D}{p} f_S \quad [m/s]$$

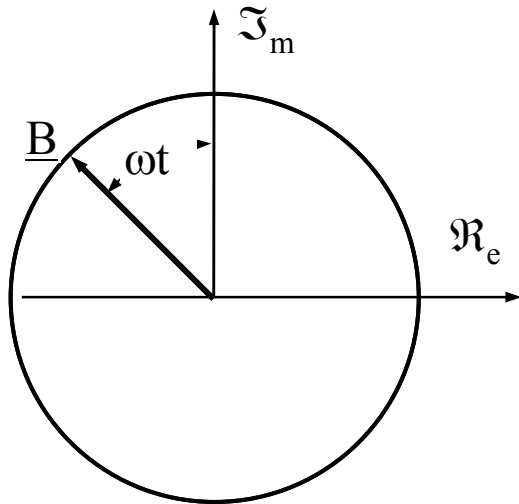
$$n = \frac{V}{\pi \cdot D} = \frac{f_S}{p} \quad [r/s] \quad \Omega = 2 \cdot \pi \cdot n = \frac{\omega_S}{p} \quad [r/s]$$

- Este viteza de antrenare

$$\Omega = 2 \cdot \pi \cdot n = \frac{\omega}{p} \quad [r/s]$$

Câmp învârtitor circular

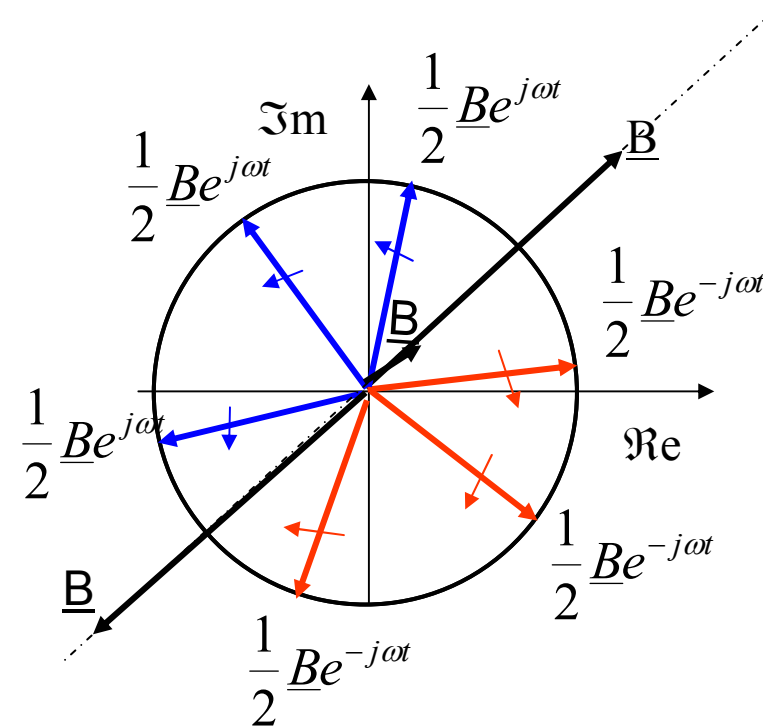
Câmp învârtitor circular

$$\underline{B} = \frac{m}{2} B_m e^{j\omega t}$$

$$B_v = B_{vm} \cos v \frac{\pi}{\tau} x = B_{vm} \cos v \left(\frac{\pi}{\tau} x - p\Omega t \right)$$

Compunerea și descompunerea câmpurilor

Câmp pulsator

Un câmp pulsator este echivalent cu două câmpuri învârtitoare de amplitudini egale și care se rotesc în sensuri opuse cu viteze egale.

Compunerea a două câmpuri pulsatorii.

$$\underline{B}_1 = B_{1m} \cdot \sin(\omega \cdot t)$$

$$\underline{B}_2 = B_{2m} \cdot e^{j\gamma} \cdot \sin(\omega \cdot t - \beta)$$

$$\underline{B} = \frac{1}{2j} (B_{1m} + B_{2m} e^{j(\gamma-\beta)}) e^{-j\omega t} - \frac{1}{2j} (B_{1m} + B_{2m} e^{j(\gamma+\beta)}) e^{j\omega t}$$

$$\underline{B}_d = -j \frac{1}{2} (B_{1m} + B_{2m} e^{j(\gamma-\beta)})$$

$$\underline{B} = \underline{B}_d e^{j\omega t} + \underline{B}_i e^{-j\omega t}$$

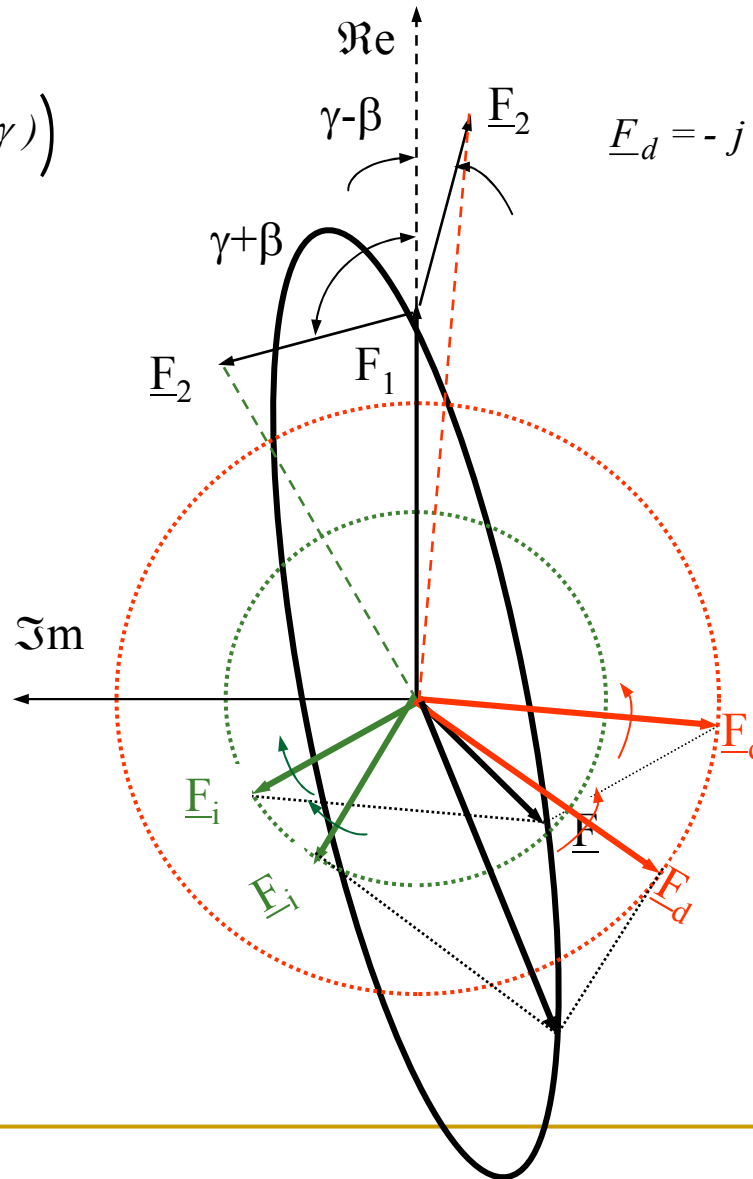
$$\underline{B}_i = j \frac{1}{2} (B_{1m} + B_{2m} e^{j(\beta+\gamma)})$$

Rezultă câmpul format din două câmpuri învârtitoare de amplitudini diferite, care se rotesc în sensuri opuse cu viteze egale și care dau un **câmp învârtitor eliptic**.

Compunerea a două câmpuri pulsatorii.

$$\underline{E}_i = j \frac{1}{2} (F_{1m} + F_{2m} e^{j(\beta+\gamma)})$$

$$\underline{E}_d = -j \frac{1}{2} (F_{1m} + F_{2m} e^{j(\gamma-\beta)})$$

Câmpul magnetic al armonicilor superioare

$$B_v = B_{vm} \cdot \cos\left(v \frac{\pi}{\tau} x\right) \cdot \sin(\omega \cdot t)$$

Câmp pulsator

Pasul polar al armonicilor $\tau_v = \frac{\tau}{v}$ sau $\frac{\pi}{v}$ rad. electric

Produs electric

$$B_v = \frac{m}{2} B_{vm} \cdot \sin\left[\omega \cdot t - v \frac{\pi}{\tau} x\right]$$

$$\omega_1 = 2 \cdot \pi \cdot f$$

$$\omega_v = \pm \frac{1}{v} \omega_1$$

Armonicile se rotesc cu viteze diferite

Produs mecanic

$$B_v = B_{vm} \cos v \left(\frac{\pi}{\tau} x - p \cdot \Omega \cdot t \right)$$

$$\omega_v = \omega_1 = p \cdot \Omega$$

Toate armonicile se rotesc cu aceeași viteză

Câmpul magnetic al armonicilor superioare

Dacă ν este ordinul armonicii spatiale al câmpului unei faze, atunci câmpul magnetic rezultat în funcție de ordinul armonicii este:

*dacă: $\nu = 2mk \pm 1$ câmpul este **învîrtitor**, viteza de deplasare a câmpului este:*

$$V_{\nu}^{\mu} = \pm \frac{\mu}{\nu} 2 \cdot \tau \cdot f$$

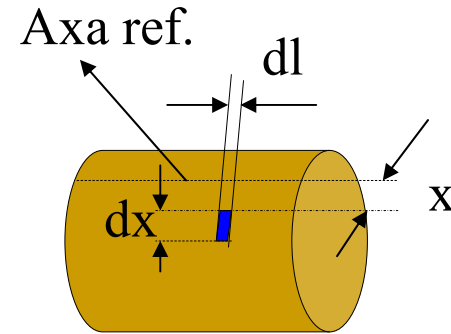
μ este ordinul armonicii temporale

dacă $\nu = k \cdot m$ câmpul rezultat este nul.

Fluxul util

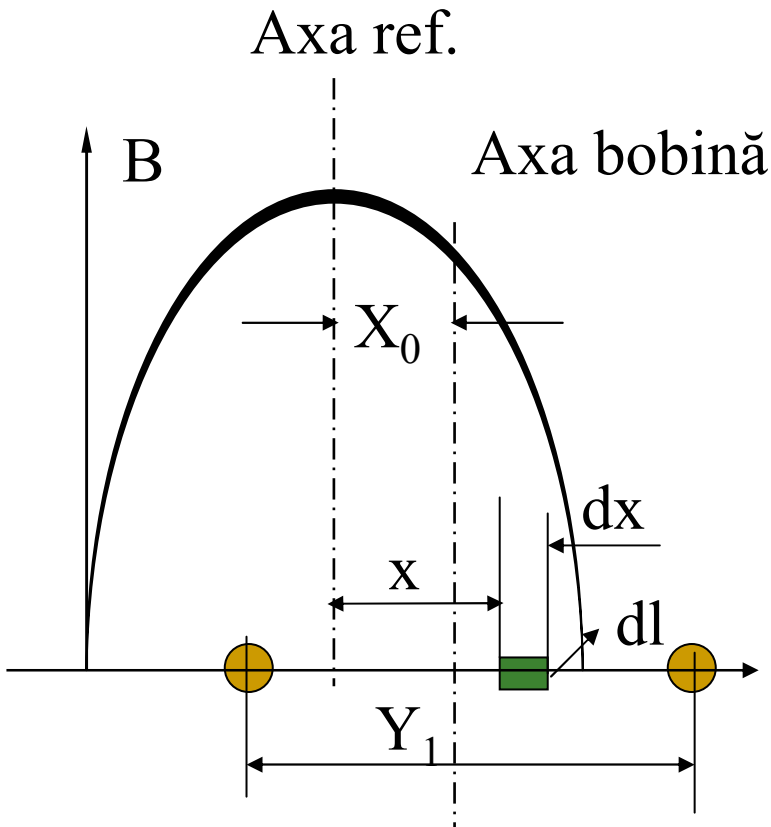
Câmpul pulsator, dirijat după axa de referință

$$B = B_m \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} x \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

Flux elementar

$$d\phi = B \cdot dl \cdot dx$$

Fluxul spirei

$$\phi_{sp} = \int_0^L \int_{X_0 - \frac{Y_1}{2}}^{X_0 + \frac{Y_1}{2}} d\phi$$

Fluxul util

Fluxul spirei

$$\phi_{sp} = \frac{2}{\pi} \tau \cdot L_i \cdot B_m \cdot k_y \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} X_0 \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

Fluxul fascicular sau polar

$$\phi = \frac{2}{\pi} \tau \cdot L_i \cdot B_m$$

Fluxul spirei

$$\phi_{sp} = \phi \cdot k_y \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} X_0 \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

Fluxul total al unei înfășurări (faza)

$$\psi_\lambda = w_\lambda \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} X_0 \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

Fluxul util

$$\psi_{\lambda} = w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} X_0(t) \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

Fluxul poate fi **constant în timp**, dacă :Nu se schimbă poziția bobinei față de câmp $X_0 = ct.$ și curentul, care produce câmpul este constant $i = ct.$

Fluxul poate fi **variabil în timp** din cauza **variației curentului**, care produce câmpul sau din cauza **deplasării bobinei față de câmp.**

$$X_0 = p \cdot \Omega \cdot t \cdot \frac{\tau}{\pi}$$

În acest caz

$$\psi_{\lambda} = w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi \cdot \cos(p \cdot \Omega \cdot t) \cdot \sin(\omega \cdot t)$$

Fluxul util

Câmpul magnetic este învârtitor

$$B = \frac{m}{2} B_m \sin\left(\omega \cdot t - \frac{\pi}{\tau} x\right)$$

Fluxul spirei

$$\phi_{sp} = \frac{m}{2} \phi \cdot k_y \cdot \cos\left(\omega \cdot t - \frac{\pi}{\tau} X_0\right)$$

Dacă bobina se deplasează față de câmp

$$X_0 = p \cdot \Omega \cdot t \cdot \frac{\tau}{\pi}$$

Fluxul bobinei va fi

$$\psi_\lambda = w_\lambda \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi \cdot \cos(\omega \mp p \cdot \Omega)t$$

Frecvența de variație a fluxului depinde de sensul și viteza de deplasare a bobinei față de câmp.

Inductivități

Fluxul propriu Distanța dintre axa câmpului și a bobinei $X_0 = 0$

$$\psi_\lambda = w_\lambda \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi \cdot \cos \frac{\pi}{\tau} X_0(t) \cdot \frac{i(t)}{I_m}$$

$$\phi \rightarrow \phi_\lambda \quad i(t) \rightarrow i_\lambda \quad \psi_{\lambda\lambda} = w_\lambda \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi_\lambda \cdot \frac{i_\lambda(t)}{I_{\lambda m}}$$

Inductivitatea proprie

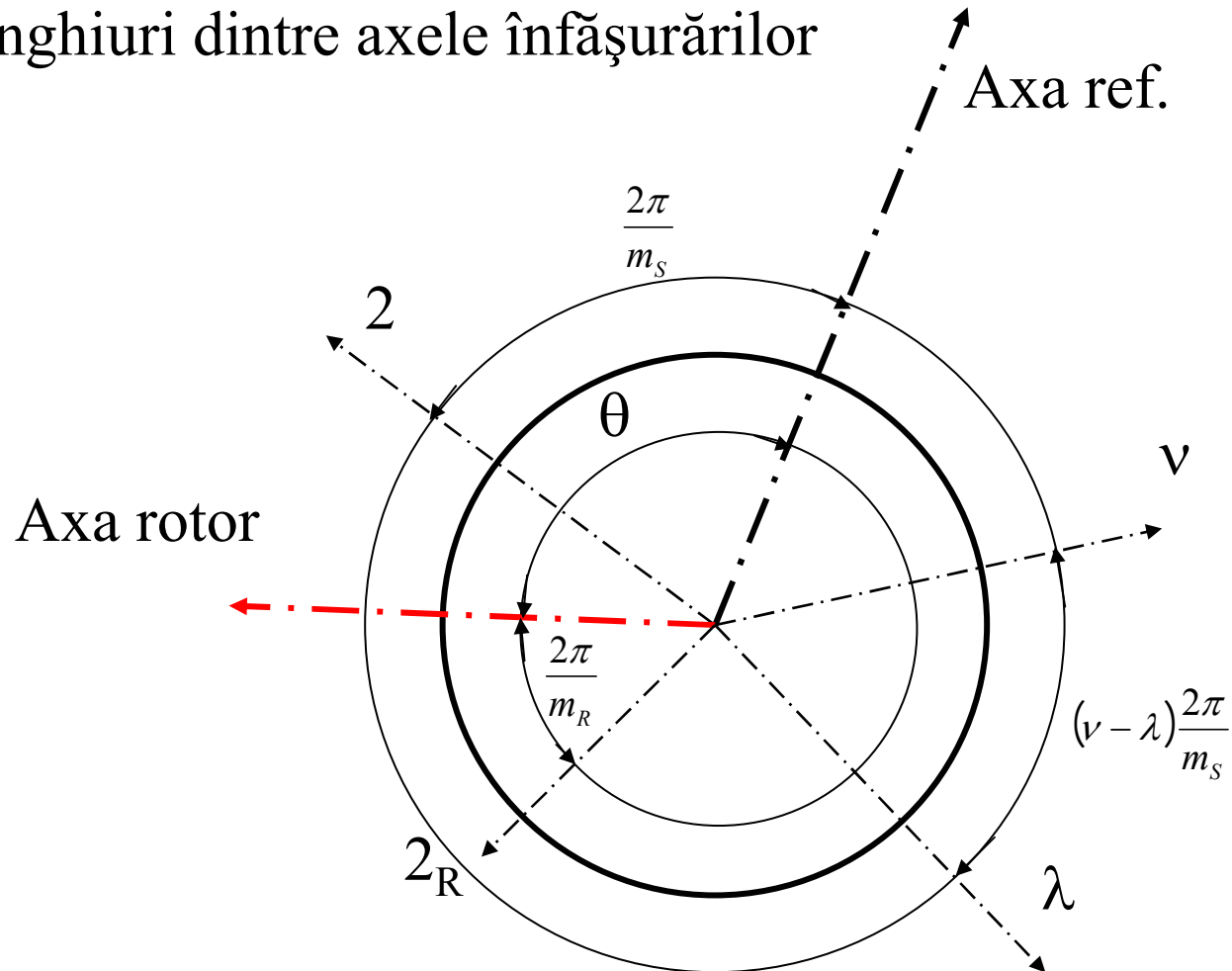
$$L_{\lambda\lambda} = \frac{\psi_{\lambda\lambda}}{i_\lambda(t)}$$

Inductivitatea de cuplaj

$$M_{\lambda\nu} = \frac{\psi_{\lambda\nu}}{i_\lambda(t)}$$

Inductivități

Unghiuri dintre axele înfășurărilor

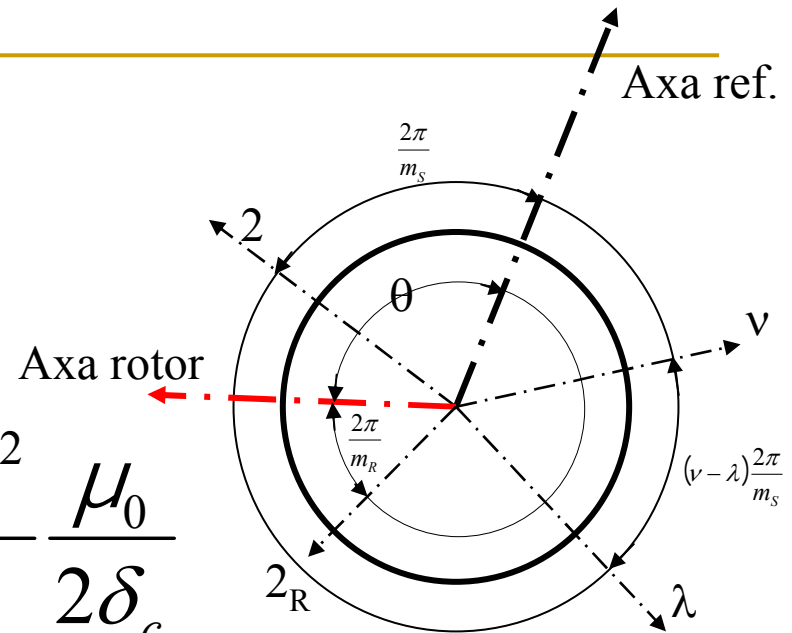

Inductivități

Mașini cu întrefier constant

Inductivitatea proprie

$$L_{\lambda\lambda} = \frac{8}{\pi^2} \tau \cdot L_i \cdot \frac{(w_\lambda \cdot k_{b\lambda})^2}{2p} \frac{\mu_0}{2\delta_c}$$

Fluxul produs de înfășurarea λ în înfășurarea fixă ν

$$\psi_{\lambda\nu} = (w_\nu \cdot k_{b\nu}) \cdot \phi_\lambda \cdot \cos(\nu - \lambda) \frac{2\pi}{m} \sin \omega \cdot t$$

Inductivitatea de cuplaj

$$M_{\lambda\nu} = \frac{8}{\pi^2} \tau \cdot L_i \cdot \frac{(w_\lambda \cdot k_{b\lambda}) \cdot (w_\nu \cdot k_{b\nu})}{2p} \frac{\mu_0}{2\delta_c} \cos(\lambda - \nu) \frac{2\pi}{m} = \frac{(w_\nu \cdot k_{b\nu})}{(w_\lambda \cdot k_{b\lambda})} L_{\lambda\lambda} \cdot \cos(\lambda - \nu) \frac{2\pi}{m}$$

Inductivități

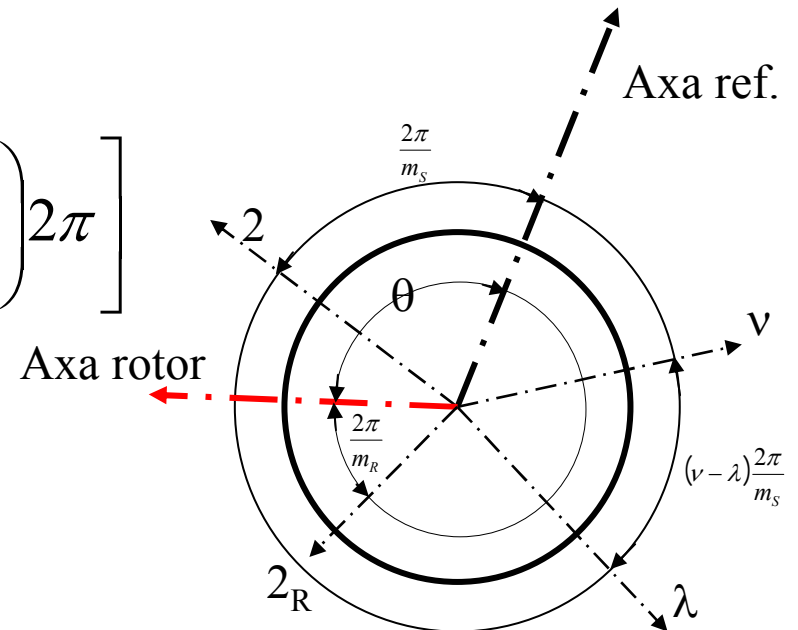
Fluxul produs de înfășurarea λ_S în înfășurare rotorica v_R

$$\psi_{\lambda_S v_R} = w_{v_R} \cdot k_{bv_R} \cdot \phi_{\lambda_S} \cdot \cos \left[\theta - \left(\frac{\lambda_S}{m_S} - \frac{v_R}{m_R} + \frac{1}{m_R} - \frac{1}{m_S} \right) 2\pi \right] \cdot \sin \omega \cdot t$$

Inductivitatea de cuplaj rezultă

$$M_{\lambda_S v_R} = \frac{w_{v_R} \cdot k_{bv_R}}{w_{\lambda_S} \cdot k_{b\lambda_S}} L_{\lambda_S \lambda_S} \cos \left[\theta - \left(\frac{\lambda_S}{m_S} - \frac{v_R}{m_R} \right) 2\pi \right]$$

Inductivitățile de cuplaj stator rotor sunt dependente de poziția relativă, deci sunt variabile.

Inductivități

Mașini cu întrefier variabil

Câmpul magnetic se descompune în două componente:

$$B = B_m \left[\left(k_d - k_q \cdot \cos 2\theta \right) + k_q \cdot \sin 2\theta \right]$$

Fluxul de cuplaj

$$\psi_{\lambda\nu} = w_\nu \cdot k_{b\nu} \cdot \phi_\lambda \cdot \left\{ k_d \cdot \cos\left(\nu - \lambda\right) \frac{2\pi}{m} + k_q \cdot \cos 2 \left[\theta - \left(\lambda - 1\right) \frac{2\pi}{m} \right] \right\} \sin \omega \cdot t$$

Fluxul propriu

$$\psi_{\lambda\lambda} = w_\lambda \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi_\lambda \cdot \left\{ k_d + k_q \cdot \cos 2 \left[\theta - \left(\lambda - 1\right) \frac{2\pi}{m} \right] \right\} \sin \omega \cdot t$$

Inductivități

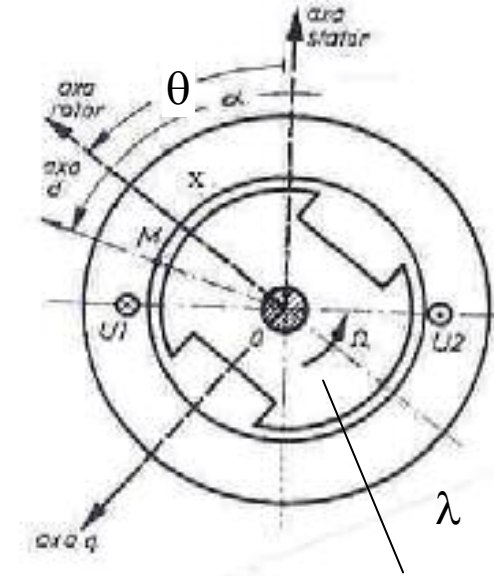
Inductivitatea proprie

$$L_{\lambda\lambda} = L_1 + L_2 \cdot \cos 2 \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

unde

$$L_1 = L_{\lambda\lambda} \cdot k_d = \frac{8}{\pi^2} \tau \cdot L_i \frac{(w_\lambda \cdot k_{b\lambda})^2}{2p} \frac{\mu_0}{2\delta_c} k_d$$

$$L_2 = L_{\lambda\lambda} \cdot k_q = \frac{8}{\pi^2} \tau \cdot L_i \frac{(w_\lambda \cdot k_{b\lambda})^2}{2p} \frac{\mu_0}{2\delta_c} k_q$$

Inductivitatea de cuplaj

$$M_{\lambda\nu} = \frac{w_\nu \cdot k_{b\nu}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} \left\{ L_1 \cdot \cos(\nu - \lambda) \frac{2\pi}{m} + L_2 \cdot \cos \left[2 \left(\theta + \frac{2\pi}{m} \right) \right] - (\nu + \lambda) \frac{2\pi}{m} \right\}$$

Inductivități

Fluxul produs în înfășurarea rotorică de pe axa **d**

$$\psi_{\lambda D} = w_D \cdot k_{bD} \cdot \phi_{\lambda} \cdot (k_d + k_q) \cdot \cos\left[\theta - (\lambda - 1)\frac{2\pi}{m}\right] \cdot \sin \omega \cdot t$$

Inductivitatea de cuplaj

$$M_{\lambda D} = \frac{w_D \cdot k_{bD}}{w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda}} [L_1 + L_2] \cos\left[\theta - (\lambda - 1)\frac{2\pi}{m}\right]$$

Inductivitatea de cuplaj între faza **λ** și înfășurarea rotorică **Q**

$$M_{\lambda Q} = \frac{w_Q \cdot k_{bQ}}{w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda}} [L_1 - L_2] \sin\left[\theta - (\lambda - 1)\frac{2\pi}{m}\right]$$

Inductivități

Fluxul produs de înfășurarea rotorică **D** în înfășurarea **λ**

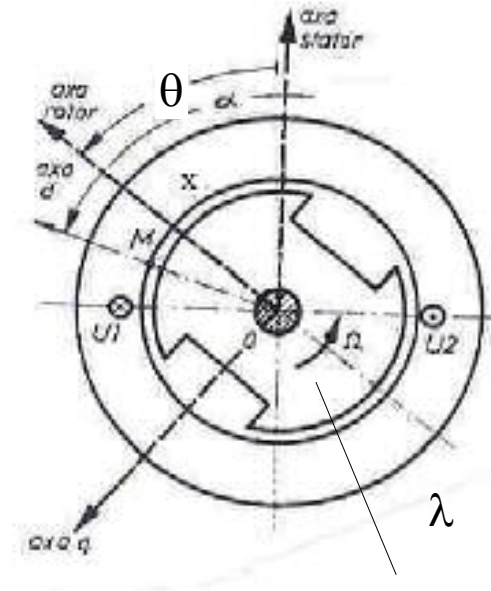
$$\psi_{D\lambda} = w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda} \cdot \phi_D \cdot \cos \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

Inductivitatea de cuplaj

$$M_{D\lambda} = \frac{w_D \cdot k_{bD}}{w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda}} \cdot L_{\lambda\lambda} \cdot \cos \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

Inductivitatea de cuplaj dintre înfășurarea rotorică **Q** și înfășurarea **λ**

$$M_{Q\lambda} = \frac{w_Q \cdot k_{bQ}}{w_{\lambda} \cdot k_{b\lambda}} \cdot L_{\lambda\lambda} \cdot \sin \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

Inductivități

$$L_{\lambda\lambda} = L_1 + L_2 \cdot \cos 2 \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

$$M_{\lambda\nu} = \frac{w_\nu \cdot k_{b\nu}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} \left\{ L_1 \cdot \cos(\nu - \lambda) \frac{2\pi}{m} + L_2 \cdot \cos \left[2 \left(\theta + \frac{2\pi}{m} \right) \right] - (\nu + \lambda) \frac{2\pi}{m} \right\}$$

$$M_{\lambda D} = \frac{w_D \cdot k_{bD}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} [L_1 + L_2] \cos \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

$$M_{\lambda Q} = \frac{w_Q \cdot k_{bQ}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} [L_1 - L_2] \sin \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

$$M_{D\lambda} = \frac{w_D \cdot k_{bD}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} \cdot L_{\lambda\lambda} \cdot \cos \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$

$$M_{Q\lambda} = \frac{w_Q \cdot k_{bQ}}{w_\lambda \cdot k_{b\lambda}} \cdot L_{\lambda\lambda} \cdot \sin \left[\theta - (\lambda - 1) \frac{2\pi}{m} \right]$$